

ԲԱՆԱԼԻ
ԱՆԳՂԻԱՐԷՆ
ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ

A KEY TO ENGLISH READING

ԲՈՂՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ ԵՒ ԴԻԻՐՈՒՍՈՅՑ ԵՂԱՆԱԿԻ
ՎՐԱՑ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

ՅՕՐԻՆԵԱՑ

Բ. Թ. ՀԻՆԴԼԵԱՆ

ՆԱԽԿԻՆ ԱՇԱԿԵՐՑ ԳԵՐՈՎԵՐԱՆ ՎԱՐՈՒՐԱՆԻ

Կ. ՊՕԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ե. ՊԱՎԱՅԵԱՆ

1886

Wittenberg

Lunenburg

16

ԲԱՆԱԼԻ
ԱՆԳՂԻԱՐԷՆ
ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ

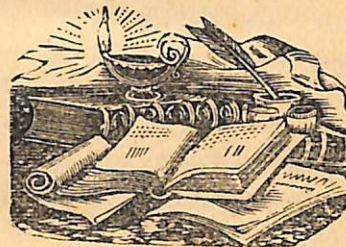
A KEY TO ENGLISH READING

ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ ԵՒ ԴԻՒՐՈՒՍՈՅՑ ԵՂԱՆԱԿԻ
ՎՐԱՅ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

ՅՕՐԻՆԵԱՅ

Յ. Թ. ՀԻՆԴՆԱՆ

ՆԱԽԿԻՆ ԱՇԱԿԵՐՏ ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Կ. ՊՕԼԻՍ

ՏՊԱԳՐԱԴԻԹԻՒՆ Յ. ԳԱՎԱՅԵԱՆ

1885

4099

ՅԱՌԱԶԱԲԱՆ

Թէ ինչ դժուարութիւններ կը կրեն օտարականք Անգղիարէն լեզուն լոկ կարդալու մասին իսկ, ամէնուն ծանօթ է: Այս դժուարութիւն կը կրկնապատկուի Հայուն համար, որ չ'ունի յիշեալ լեզուին ընթերցանութեան կանոններն պարունակող մի դասագիրք, որ շինուած ըլլայ այնպիսի մէթոտի մը վրայ՝ որով ուսանողն կարենայ ընթերցանութեան մէջ հետեւող սովորի սոյն լեզուին ընթերցանութիւնը. հիմնական կերպով կ'ըսեմ, քանզի դիտուած է որ շատեր՝ որք ուզած են Անգղիարէն կարդալ ուսնիլ՝ անհիմն գաղափարներ միայն ստացած են նորա ընթերցանութեան վրայ, եւ ասոր հետեւութիւնն եղած է կարենալ կարդալ միայն այն բառերը՝ որոց ամենէն շատ պատահած են, եւ անոնցմէ զատ բառի մը հանդիպած ատեն շուտով մնալ: Ի՞նչ է ասոր պատճառը. — չգոյութիւնն — զէթ առ Հայս — մի դասագրքի՝ որ հաստատ եւ մեկին կանոններ տայ այս լեզուի ընթերցանութեան վրայ: Արդ՝ այս դժուարութիւնը բառնալու (կը համարձակիմ այսպէս ըսել) եւ սիրելի ազգիս փոքր ծառայութիւն մը մատուցանելու կրկին նպատակօք, ջանացի՝ Անգղիարէնի մէջ փոքր ի շատէ ունեցած հմտութիւնս ի գործ դնելով եւ մի քանի հռչակաւոր հեղինակաց գործերուն հետեւելով՝ սոյն դասագրքուկը պատրաստել:

Գործս կարելի եղածին չափ անթերի ընելու համար ամէն ջանք ի գործ դրած եմ: Որպէս զի ուսանողին միտքը լոկ կանոններով չ'ծանրաբեռնուի՝ փոյթ տարած եմ իւրաքանչեւ ան նոնէ յետոյ օրինակներ դնել, որով ուսանողն լաւ հաստատապէս ի միտ պիտի առնու բացատրութեամբ -- ի ծայն կը հանէ. աւական թուով կանոններ բացատրելէ վեր:

վրայ ընթերցանութեան դասեր դրուած են . եւ որպէս զի այս դասեր դժուարին չ'երեւին ուսանողին , ընթերցանութեան համար դրուած դասերէն առաջ օրինակներ դրուած են , որոցմէ շատերը նոյն դասերուն մէջ կը գտնուին : Իսկ զըջուկիս ամենէն վերջը բոլոր կանոններուն վրայ բաւական թուով հատընտիր հատուածներ աւելցուցած եմ ընթերցանութեան համար , որոց մէջ ուսանողն ամենէն պարզ բառերէն սկսեալ ամենէն դժուարին բառերու պիտի հանդիպի : Այս է ամբողջ գործոյս ընթացքը :

Յուսալիւր եմ որ ներկայ դասագիրքն պիտի գնահատուի բոլոր անոնցմէ որք կը բաղձան սուղ ժամանակի մէջ Անգղիարէն լեզուն կարդալու կարող ըլլալ . ահա ա՛յն ատեն միայն իմ այս դուզնաքեայ աշխատութիւն լիովի վարձատրուած պիտի ըլլայ , եւ ես ալ քաջալերուելով պիտի համարձակիմ յապագային ուրիշ գործեր եւս ի լոյս ընծայելու , յորոց շատեր արդէն ի պատրաստի ունիմ :

Յ. Թ. Հ.

Անգղիարէնի մէջ քսան և վեց գիր կայ , որք են ,

Ձեւ	Անուն	Ջայն	Ձեւ	Անուն	Ջայն
A a	էյ	ա հաս է	N n	էն	ն
B b	պի	պ	O o	օ	օ
C c	սի	ս հաս ք	P p	բի	բ
D d	տի	տ	Q q	քիու	ք
E e	ի	է հաս ի	R r	ար	ր
F f	էֆ	ֆ	S s	էս	ս
G g	ճի	ճ հաս կ	T t	թի	դ
H h	էյչ	հ հաս անձայն	U u	իու	իու հաս ը
I i	այ	այ հաս ի	V v	վի	վ
J j	ճէյ	ճ	W w	տըպլ'իու	ու
K k	քէյ	ք	X x	էքս	զ հաս քս
L l	էլ	լ	Y y	ուայ	է հաս ի
M m	էմ	մ	Z z	զէտ	զ հաս ս

Օրինակք

ba be bi bo bu by he up we do⁽¹⁾
 պէ պի պայ պօ պը պայ հի բբ ուի տու
 as me to ox go wa yo ju ci my an
 ազ մի թու օքս կօ ուէ եօ ճը սայ մայ ան

(1) Օն do , to եւ who բառերուն մէջ -- ի ձայն կը հանէ . արտասանութիւն . Դո , Դո , Դո :

ԴԱՍ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ

He is up. We go in. So do we. It is so. Ho! we go in. As we go. Do ye so. I go up. If it be so. I am he. So I do. I do go. He is in. It is an ox. Is he on? I go on. He or me. We do so. Ah me! Be it so. Do so it. He is up. I am to go in. It is I. Ye go by us. Ah me! It is so. My ox is up. Do as we do. Am I to go on? It is to be on. I am to do so. Is it so or no? It is so or no. We go up so. It is my ox. He is up as I am. Do me it.

ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ ԳԼԽԱԻՈՐ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

Վերայիշեալ քսան և վեց գրերէն վեց հաար ձայնաւոր են, որք են.

A, a, աբաաանէ	էյ	O, o, օբօօօանէ	օ
E, e, »	է	U, u, »	իու
I, i, »	այ	Y, y, »	ուայ

ԶԱՅՆԱԻՈՐԳ

Կանոն Ա. — Ձայնաւոր մը իւր ձայնը կը պահէ՝ երբ շեշտեալ ըլլայ, իր ետեւէն բաղաձայն մը և ասոր քով ալ ուրիշ ձայնաւոր մը գտնուի:

Օրինակք

A.—Hate, հէյթ⁽¹⁾. make, մէյք. Tale, թէյլ:

E.—Scene, սին. these, զիշ⁽²⁾:

I.—Fine, ֆայն. file, ֆայլ. life, լայֆ:

Դիւտ. — Լի ձայնը նոյնը կը մնայ նաեւ nd, ld, gh, gn ի առջեւ: Օրինակք. To find, թուֆայնտ. child, չայլտ. high, հայ. a sign, էյսայն:

O.—Note, նօթ. rote, ըօթ. bone, պօն:

U.—Tune, թիուն. use, իուշ. music, միուշիք:

Առաջին օրինակներուն մէջ A (էյ)ն, երկրորդ օրինակներուն մէջ E (ի)ն, երրորդ օրինակներուն մէջ I (այ)ը, չորրորդ օրինակներուն մէջ O (օ)ն և հինգերորդ օրինակներուն մէջ U (իու)ն իրենց բուն ձայնը պահած են, վասն զի իրենց ետեւէն ձայնաւորով բաղաձայն մ'եկած է:

(1) Անգղիարէնի մէջ շեշտը մեծ դեր ունի. որովհետեւ յատկապէս շեշտին տեղափոխութեամբ բառին նշանակութիւնն ալ կը փոխուի. բայց որովհետեւ շեշտին ո՛ր վանկին վրայ գտնուիլը դժուարին է — չըսեմ անկարելի — կանոններով ոչ միայն ուսանիլ այլ և բացատրել, զանց առնելով շեշտի վրայ կանոններ դնել, բաւական համարած եմ գրքուկիս մէջ գտնուող բառերուն վրայ միայն շեշտերը դնել:

(2) Th ի արտասանութիւնը գրով բացատրել անկարելի է.

Դ Ի Տ Ո Ղ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ք

U.—Այս գիրը էի ձայն կը հանէ bury պէր'ի բառին մէջ. էի ձայն կը հանէ busy պէր'ի բառին մէջ :

Y.—Այս գիրը՝ երբ բառի մը սկիզբը գըտնուի՝ բաղաձայնի արժէք ունի. իսկ երբ բառի մը վերջը գտնուի և իրմէ առաջ ալ բաղաձայն մ'ըլլայ՝ ընդհանրապէս էի ձայն կը հանէ. զոր օրինակ, body պէր'ի, իսկ միավանկ բառերէն շատերուն վերջը ալ. — Օրինակ, Shy շայ, My մայ, և այլն :

Դիտ. — Ation, asion վերջաւորութեանց մէջ a (էյ)ն իւր ձայնը կը պահէ. զորօրինակ, Approbation ափրօպէ'յշէն, occasion օպէ'յշէն :

Ա. ԴԱՍ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ

Go're. — Ha're. — Ki'te. — Na'me. — Si'de. — Wi'ne. — To'ne. — Wi're. — Ta'pe. — Di'ne. — Li'fe. — Da'le. — Ga'te. — Ho'le. — Mi'le. — Mo're. — Pi'ne. — Ri'de. — La'de. — Ha'te. — Sa'le. — Sa'me. — Ti'me. — Ri'pe. — Si'te. — Va'le. — Wi'de. — Ta'me. —

այս երկօայնը մերթ - ի եւ մերթ չի ձայն կը հանէ, Թէ ե՞րբ պէտք է - եւ երբ չարտասանել, զայս վարժութեամբ եւ բառ-գրութի միջոցաւ միայն կարելի է ուսնիլ :

Տես նաեւ ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ ԴԻԻ խորագիրն :

So'le. — Ti'de. — Si're. — Bi'de. — Ca'me. — Fa'ne. — O'de. — Tu'be. — Contri'te. — Spa're. — Ty're. — Pri-vate. — La'dy. — Gla're. — Fli'ght. — Desi'gn. — Ki'nd. — Mi'ld. — Bur'ying. — Bu'sy. — Educa'tion. — Wa've. — Persua'sion. — Sli'ght. — Sli'ce. — Accusa'tion. — Wi'se. — Pa've. — Ca'me. — Occupa'tion. — Ni'ght.

Բ. ԴԱՍ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ

Come, Ja'me, ma'ke ha'ste. — He're is a ho'rse for me. — The ⁽¹⁾ fi're has fla'mes. — He're is an i'ce. — Fi'res have smo'ke. — He're is an o're. — I do not ha'te my chi'ld. — He're is a si'gn. — My chi'ld a'te his ca'ke. — You ma'de a fi'ne fi'le. — I fi'nd no approba'tion. — My ho'rse is fi'ne. — I am to ri'de

(1) Գրեթէ րի :

it up.—I give ⁽¹⁾ you a ca'ke.—Come and live ⁽²⁾ he're.—This chi'ld is very ki'nd. —I will go by ni'ght. —This la'dy is ve'ry wi'ly, but she ⁽³⁾ is mi'ld. —I am short si'ghted.—Did you bu'ry your sil'ver and go'ld. —I have ma'ny occupa'tions, I can't go. —This la'me man is wi'se, but i'dle.

ՀԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ՉԱՅՆԱԽՈՐԱՅ

Կոմոն Բ. — Կարճ է այն ձայնաւորը՝ ⁽⁴⁾ ուրուն ետեւէն միայն մի բաղաձայն կայ՝ առանց համր e (ի)ի: Բառի մը վերջը գտնուող e ն աւձայն կը մնայ բաղաձայնակերու և երեք գրէ աւելի միավանկերու մէջ:

Օրինակք

A.—Fat, ֆաթ, hat, հադ, cat, շեաթ:
E.—Men, մէն, ten, թէն, red, ըէտ:
I.—Fin, ֆին, fit, ֆիթ, bit, պիթ:
O.—Not, նոթ, pot, բոթ, to rob, դու բոպ:
U.—Tun, թըն, but, պըթ, to run, դու ըըն:

⁽¹⁾ Կէւ, բանգի ձայնաւորը՝ Ի՛ շեշտուած է՛է:

⁽²⁾ Լէւ, բանգի ձայնաւորը՝ Ի՛ շեշտուած է՛է:

⁽³⁾ She, ժ.—shը էի ձայն կը հանէ:

⁽⁴⁾ Այսինքն a ն -ի, e ն էի, i ն էի, o ն օի և u ն էի ձայն կը հանէ:

ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

Երբ U (իու)ն b և llի, f և llի, p և llի մէջտեղ գտնուի՝ գրեթէ -ի ձայն կը հանէ հետեւեալ բառերուն մէջ.

Bull, պուլ, full, ֆուլ, to pull, դու բուլ, pulpit, բուլթիթ, to push, դու բուշ, bush, պուշ, bushel, պուշըլ, butcher, պուշըր, cushion, բուշըն, cuckoo, բուքըու, pudding, բուալին:

Սն այս ձայնը կը հանէ դարձեալ՝ երբ իրմէ առաջ r (ար) մը և իրմէ ետեւ ալ մի բաղաձայն կամ ձայնաւոր մը գտնուի: Օրինակք. Ruby, բուպի, rubicund, բուպիքընտ, cruel, բրուըլ, ruin, բուլին:

Ինչպէս կը տեսնուի՝ առջի երկու օրինակներուն մէջ U էն ետքը մէկ բաղաձայն միայն կայ. իսկ վերջի երկու օրինակներուն մէջ U էն ետքը ձայնաւոր մը կայ:

Երբ A (էյ)ն ll, ld, lt, lseի մէջտեղ գտնուի՝ օի ձայն կը հանէ: Օրինակք.

To call, դու բօլ, bald, պօլտ, salt, սօլդ, false, ֆօլս:

Նոյն ձայնը ունի նաեւ w և rի, w և tի, w և shի մէջտեղ եկած ատեն: Օրինակք.

War, ուօր, water, ուօթըր, ward, ուօրտ, watch, ուօշ, wash, ուօշ:

Ar, Er, Ir, Ur, Our Գերջաւորութիւնները
բի ձայն կը հանեն : Օրինակք .

Cellar, սէլլըր, Alter, օլթըր, Butler, ԿըԲըր,
to stir Դու սդըր, favour, ֆէյւր :

Ա. ԴԱՍ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ

Tar. — Cur. — Put. — Fry. — Dog.
— Hard. — Has. — And. — Hat. — Fly.
— Pet. — Was. — Ink. — Sad. — Hut.
— Dot. — Nap. — Met. — Bit. — Rat. —
Pat. — Li'e. — You. — War. — Ru'by.
— Fal'se. — Wa'ter. — Sal't. — Ru'in.
— Gir'l. — Cur'l. — Bush. — Pull. —
Butch'er. — Ca'll. — Cru'el. — A mad
ox. — Bid him get ⁽¹⁾ my hat. — I met
a man and a pig. — Let me go for my
top. — Let a cat be put in a bag. —
A cat and a dog are at war. — You
are a bad boy, if you pull off the leg
of the fly. — Our ⁽²⁾ dog got the pig.

(¹) Կէթ. — (²) Աուր .

—Do as you are tol'd, or it may ⁽¹⁾
be bad for you. —Do not let my cat
li'e in the bed.

Բ. ԴԱՍ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ

Pat her, and let her li'e by you. —
Let her run. — Ta'ke ca're of my chil'd.
—A da'me has come he're. —I da're
not say so to him. —Go ho'me and
di'ne. —My fa'te is bad. —Ca'll my
chil'd, he is up. —Bulls are big ⁽²⁾, but
cats are sma'll. —The pot is full of
wa'ter. —Do not push him. —He're is
a bal'd man, I do not li'ke him. —I
ga've you some sal't. —I can not give
you this wa'ter, for it is sal't. —Ta'ke
me a ball. —She is a ni'ce gir'l. —Do
you love me? —Yes, I love you, sin'ce
you are dil'igent. —Let us go to the
cel'lar. —Do me that fa'vour. —This

(¹) Եէյ . —(²) Պիկ .

gir'l has a ni'ce watch. — You stir as you wash my cat. — Why ⁽¹⁾ do you fly as a bir'd?

ԲԱՂԱԶԱՅՆՔ

Բն մի և նոյն վանկին մէջ գտնուող m (էմ) գիրէն ետքը եկած ատեն համը կը մնայ. զոր օրինակ, Dumb (դմբ), lamb (լմբ), ևայլն:

Մի և նոյն վանկին մէջ գտնուող t (թի)էն առաջ եկած ատեն նաեւ անձայն կը մնայ. զոր օրինակ, Debt (դեթ), doubt (դաութ), ևայլն:

Ըն +ի ձայն կը հանէ a, o, u ձայնաւորներէն առաջ գտնուած ատեն, օրինակք, Cat (էթ), cobbler (էթլեր), curious (էթիւրիւս):

Երբ իրմէ ետքը e, i կամ y գիրերէն մէկը գտնուի՝ ի ձայն կը հանէ: Օրինակք, Centre (էթրէ), city (էթիթի), saucy (սէթի):

Ըն ea, ia, ie, io, eous/ի առջեւ գտնուած ատեն շի ձայն կը հանէ: Օրինակ, Ocean (օշեն), musician (միւզիկէն), ancient (էնշենթ), precious (փրէշիւս), farinaceous (ֆարինէշիւս):

Ըն չկարգացուիր victuals բառին և իւր ածանցեալներուն, ինչպէս նաեւ indict բառին մէջ. արտասանէ շիթլէշ, փիթլիթ:

Dի ձայնը կանոնաւոր է, բայց ի կանոնաւոր բայերու անցեալ ժամանակաց վերջաւորութեանց

(1) Հայ. wh ընդհանրապէս հա-ի ձայն կը հանէ:

մէջ, ուր յաճախ էի ձայն կը հանէ. օրինակ, Stopped «թօթ», mixed «փէմք»:

Բայց երբ ed ⁽¹⁾ վերջաւորութեանէն առաջ b, d, g, l, m, n, r, t, v, n, y, z գիրերէն մէկը գտնուի՝ dն իւր սեպհական ձայնը կը պահէ. օրինակ, Limbed լիմբէ, guarded Գարդէ, dragged Դրէճէ, pulled փուլլէ, dammed Դամմէ, turned Թըրնէ, ևայլն:

Fը շի ձայն կը հանէ of, օշ նախադրութեան մէջ. ուրիշ ամէն պարագայի մէջ ֆի ձայնը կը պահէ:

Gն երկու սովորական ձայն ունի: A, e, u, l, r գիրերէն մէկուն առջեւ գտնուած ատեն չի ձայն կը հանէ. իսկ e, i, y գիրերէն մէկուն առջեւ գտնուած ատեն՝ խիստ քիչ բացառութեամբ՝ ճի ձայն կը հանէ: Gն անձայն կը մնայ nէն առաջ եկած ատեն, եթէ բառին սկիզբը կամ մի և նոյն վանկին մէջ գտնուի: Օրինակք.

Game, Գեյմ, go, Գօ, gull, Գլլ, glen, Գլեն, grape, Գրեյթ. — Gem, Գեմ, gin, Գին, gyve, Գայվ. — Gnow, Գօ, sign, Սայն:

Ահա այն բառեր՝ որոց մէջ Gն՝ բացառաբար՝ չի ձայն կը հանէ.

Anger, ԱնԳեր, Auger, ՕԳեր, Eager, ԷԳեր, Finger, ՖինԳեր, Gear, Գե, Geese, Գե, To get,

(1) Անգղիարէնի մէջ կանոնաւոր բայերու անցեալ ժամանակները ed ով կը վերջաւորին:

ԴՆՆ Կեդ, Gewgaw, Կե՛նէ, To linger, ԴՆՆ Կե՛նէ,
Meager, Կե՛նէ, Tiger, ԴՆՆ Կե՛նէ :

Ի Ե Սնգղիարէնի մէջ Գրեթէ միշտ կը հըն-
չուի. միայն հետեւեալ բառերուն մէջ անձայն
կը մնայ. Heir, էր, Honour, Ե՛նէ, Honest, Ե՛-
նէ, Herb, էր, Hospital, Ե՛նէ, Hour, Ե՛նէ,
Humour, Ե՛նէ, Humble, Ե՛նէ, և ասոնցմէ ա-
ծանցեալ բառերուն մէջ :

Են միշտ էի ձայն կը հանէ. Օր. James,
Տէ՛յ, Juice, Ե՛նէ :

Են անձայն կը մնայ մի և նոյն վանկին մէջ,
ն գիրին առջեւ գտնուած ատեն. Օր. To know,
ԴՆՆ Կե՛նէ, Knee, Կե՛նէ, Knife, Կե՛նէ :

Օրինակք ընթերցանութեան

Gold, Heat, Calf, Horse, Gnat, Grain,
Կո՛լ, Հի՛թ, Բա՛ֆ, Հօր՛ս, Նա՛թ, Կրէ՛ն,

Thumb, Knuckle, Comb, Gown, Jacket,
Թմ, Նըքք՛լ, Բո՛մ, Կառն, Ճաքքէթ,

Knife, Cellar, Curtain, Begged, Crumb,
Կայֆ, Կէլլըր, Բըրթըն, Կէ՛կո, Բըրմ,

Girl, Conscience, Special.
Կըրլ, Բօնշընս, Սփէշլ :

Ա. ԴԱՍ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ

I have a hor'se and a ca'lf.—Put on
your jac'ket. — He're is a co'mb for
you; ta'ke it.—A beg'gar ca'me he're
and beg'ged. — Give me a kni'fe.—
I have cut my fin'ger and my gow'n.
—One of my cur'tains is torn.—I am
co'ld, for I have not put on my gow'n.
—Go to the cel'lar to ta'ke some wi'ne.
—He're is a big gnat and a ca'lf.—
Give me a glass of be'er.—My gir'l
knows to knit, she has knit an a'pron
for me. —A bell kno'lls.—Mamma',
my thumb has knuck'les.

Բ. ԴԱՍ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ

Has he put his co'mb in my ta'ble?
—I have a fi'ne ga'rden and a vi'ne.
—My gir'l has mislaid my co'mb and
her go'wn.—I have no more cemen't

in my cup. —The tai'lor has lost his thim'ble. —I have knit it at one hour. —Put he're a sma'll si'gn that I may fi'nd it. —Can you jum'p from he're as I do? —No, Sir, I am not a'ble to jum'p from he're. —Did you know me. —No, I did not know you, but I knew this ni'ce gir'l. —Do not jest. —Ja'mes, John and Jack are gone.

ՀԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ՔԱՂԱՉԱՅՆԻՑ

Լը անձայն կը մնայ մի և նոյն վանկին մէջ a և k (*), o և k ի մէջտեղ գտնուած ատեն: Օրինակք, To talk, դո՛ւ դո՛ւ, To walk, դո՛ւ ո՛ւ, Folk, ֆո՛ւ, Yolk, եօ՛ւ:

Լը համր կը մնայ նաեւ մի և նոյն վանկին մէջ a և m ի մէջտեղ գտնուած ատեն: Օրինակք, Balm, պա՛մ, Calm, ա՛մ:

Բացառութիւն է Realm բառը՝ որուն մէջ l ը իւր ձայնը կը պահէ. արտասանութիւն, ռե՛լմ:

Լը անձայն կը մնայ նաեւ Could, would և should բառերուն մէջ. արտասանութիւն, Կո՛ւլ, Զո՛ւլ, Զո՛ւլ:

Լը անձայն կը մնայ նաեւ alf և alves վեր-

(*) Այս պարագային մէջ a ն ի ձայն կը հանէ:

շաւորութեանց մէջ: Օրինակք, Calf, Կա՛լֆ, half, հա՛լֆ, calves, Կա՛լւ, halves, հա՛լւ:

Դիտ. — Լը ռի ձայն կը հանէ colonel բառին մէջ. արտասանութիւն, Կո՛լոնէլ:

Մը միշտ իւր ռի ձայնը կը պահէ:

Ոը անձայն կը մնայ մի և նոյն վանկին մէջ m գիրէն ետքը եկած ատեն: Օրինակք, Solemn, սո՛լէմ, autumn, օ՛կթ, to condemn, դո՛ւ Կո՛նդէմ:

Քն բառերուն սկիզբը անձայն կը մնայ երբ իրմէ ետքը n, s, t գիրերէն մէկը գտնուի: Օրինակք, Pneumatic, ֆե՛նատիկ, psalm, քա՛մ, pshaw! շօ:

Այս բաղաձայնը անձայն կը մնայ նաեւ m և t ի մէջտեղ գտնուած ատեն: Օրինակք, Empty, է՛մթի, contempt, Կո՛նթէմթ. — Corps բառին մէջ ալ քն անձայն կը մնայ. արտասանութիւն Կո՛րփ (*):

Չէն ետքը միշտ u կը գտնուի, և այս երկու գիրերը իրարու հետ միանալով՝ Կո՛ւ ձայն կը հանեն. ինչպէս, Quarter, Կա՛ւթթ, quail, Կա՛ւյլ: Բացառութիւն են Conquer, coquette, liquor, quadrille բառերը՝ որք կ'արտասանուին Կո՛նքթ, Կո՛նքթ, Կո՛նքթ, Կո՛նքթ. և բոլոր que ով վերջաւորող բառերը: Օրինակք.

Oblique, օպլի՛կ, antique, օպե՛կ, opaque, օպե՛յ:

Րի ձայնը r է, սակայն ar, er, ir, or, ur, our, re վերջաւորութիւնները ըր ի պէս կ'արտասանուին: Օրինակք,

Cellar, Կե՛լար, better, Կե՛թթթ, acter, Կե՛թթթ, sulphur, Կե՛թթթ, labour, Լե՛յար, spectre, Կե՛թթթ:

(*) Corps ը պէտք չէ շփոթել Corpse ի հետ որ Կո՛րթ արտասանուի:

Տը բառերուն սկիզբը գտնուած ատեն - ի
ձայն կը հանէ, ի բաց առեալ sugar և sure բա-
ռերը՝ որը կ'արտասանուին . շահէր, շահէ :

Sion վերջաւորութեան մէջ ի ձայն կը հանէ .
օրինակք, Persuasion, բեւեռ-յայտ, division, Դի-
վիզիոն : — Բայց եթէ այս վերջաւորութենէն ան-
միջապէս առաջ բաղաձայն մը գտնուի՝ շի ձայն
կը հանէ : Օրինակք, Passion, բացում, session, Ե-
լուծում, expulsion, Ելեւթուր :

Երկու ձայնաւորներու մէջտեղ եկած ատեն
ընդհանրապէս շի ձայն կը հանէ . ինչպէս, Co-
sily, Կոսիլի : — Տը համբար կը մնայ Island և Vis-
count բառերուն մէջ . արտասանութիւն, Կիս-
կոնտ : —

Տը երբ բառի մը վերջը գտնուի շի ձայն կը
հանէ, եթէ իրմէ անմիջապէս առաջ b, d, e, g,
l, m, n, r, w, y գիրերէն մէկը գտնուի : Օրին-
ակք, Sobs, Կոս, liquids, Կիս-լիքս, faces, Քիս-
քս, legs, Կիս-լէքս :

Օրինակք ընթերցանութեան

Chalk, Malkin, Malmsey, Damned, Behalf, Psora,
Շոք, Մոքին, Մալմզի, Դամմո, Կիսհաֆ, Կոսրա,
Quick, Castor, Ptisan, Cancer, Mansion,
Քուիք, Կասթոր, Քիսիս, Կանք, Մանսիոն,
Cedar, Isle, Favour, Vision, Theatre, Pension,
Սիւար, Կիս, Քիսիւ, Վիզիոն, Կիսթր, Բէնշիւն,

Stir, Claws, Alms, Colonel.

Ըսթր, Կլոք, Կալմ, Կոլոնել :

Ա. ԴԱՍ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ

I wan't some ptis'an for the cu're
of my cough (1). — I have no more
cha'lk in my des'k. — Come he're
quick'ly; do not stro'll.—I have a big
ce'dar in my gar'den.—I am to go to
the the'atre to-day.—An i'sland is a
sma'll trac't of lan'd. — Sul'phur is
a prin'cipal rem'edy for pso'ras.—In
beha'lf of your kin'dness I could sa've
mysel'f from the dan'ger. —Do you
pay a pen'sion? —Yes, Sir, I pay a
pen'sion of one shil'ling.—I preven't
you from stir'ring. —I abi'de in this
man'sion. —He acts up to his pro-
fes'sion.—Will you comply' with my
propo'sals?

(1) Գոֆ :

Բ. ԴԱՍ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ

The ca'lf is a stu'pid an'imal.—He lost his li'fe in A'sia ⁽¹⁾.—A cap'ital mus't nev'er be u'sed in the mid'dle or the e'nd of a wor'd.—An o'cean is a lar'ge trac't of wa'ter ⁽²⁾ not divi'ded by any la'nd.—A'sia is one of the di-vis'ions of the glo'be.—The ha'lf of ten is fi've.—The bot'tle of wine is qui'te em'pty.—Ad'am and E've were qui'te hap'py, for they knew God loved them, and they loved God.—E've was tem'pted by the de'vil.—Au'tumn comes after sum'mer, and sum'mer comes after spring, and after au'tumn comes the win'ter.—This re'giment is under the command'ment of a cou-ra'geous col'onel.

(1) Էջիա . (2) Ուո'թըր :

ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ԲԱՂԱՉԱՅՆԻՑ

Դն Դի ձայն կը հանէ : — Tial, tient, tion, tiate, tiary, վերջաւորութեանց մէջ շի ձայն կը հանէ : Օրինակք , Partial, Բարշալ, patient, Բեյ-շէր , protection, Բեյթ'աշէր , propitious, Բեյթ'աշէր , to satiate, Դն Դի ձայն կը հանէ : Օրինակք , Nature, Դի ձայն կը հանէ : Կրէյթ , Creature, Դի ձայն կը հանէ :

Դն Դի ձայն կը հանէ : Օրինակք , Nature, Դի ձայն կը հանէ : Կրէյթ , Creature, Դի ձայն կը հանէ :

Դն համը կը մնայ ten և tle վերջաւորութեանց մէջ, Եթէ իրմէ անմիջապէս առաջ f կամ s գրտնուի : Օրինակք , Often, Բիշէր , Castle, Դի ձայն կը հանէ : Դն համը :

Դն շի ձայն ունի միշտ :

Դն Դի ձայն կը հանէ : Եթէ մի և նոյն վանկին մէջ իրմէ առաջ r գտնուի՝ անձայն կը մնայ : Օրինակ , To write, Դն Դի ձայն կը հանէ :

Անձայն կը մնայ նաեւ Sword, answer և ա-նոնցմէ ածանցեալ բառերուն մէջ , արտասանու-թիւն , Դն Դի ձայն կը հանէ :

Մը բառի մը սկիզբը գտնուած առան շի ձայն կը հանէ : Օրինակք , Xerxes, Դն Դի ձայն կը հանէ : Xenophon, Դն Դի ձայն կը հանէ : Գրեթէ ուրիշ ամեն պարագայներու մէջ Մը Դի ձայն կը հանէ :

Մը բառերուն սկիզբը և մէջտեղը (երբ իրմէ առաջի վանկին վերջը բաղաձայն մը գտնուի) շի ձայն կը հանէ : Hydro, hygro բառերուն մէջ Մը Դի ձայն կը հանէ . արտասանութիւն , Դն Դի ձայն կը հանէ : Մը բաղաձայնէ մը ետքը բառի մը վերջը գրտ-

նուաժ ատեն՝ էի ձայն կը հանէ : Օրինակք, Baby, դէյդէ, saucy, «ճ՛՛՛», body, պո՛՛՛ :

Այս կանոնէն կը զարտուղին Ա. Մի քանի մի-ավանկ բառեր, ինչպէս՝ Fly, ֆլայ, sky, «սկայ», dry, «դրայ», to fry, դրայ, Shy, շայ, my, «մայ», thy, «թայ», հա : Բ. Fy, ply, py, cry վերջաւորած բայերուն անորիշ դերբայները :

Բոլոր այս բացատրութեանց մէջ Yը այի ձայն կը հանէ : Օրինակք, To satisfy, դոսաթիսֆայ, to apply, դոսաթիսֆայ, հա :

Z. ինչպէս որ ըսուած է արդէն՝ այս բաղա-ձայնը բառերուն սկիզբը չի ձայն կը հանէ : — Czar բառին մէջ ալ իւր ձայնը կը պահէ . ար-տասանութիւն, շար : — Երբ իրմէ ետքը ie և ure վերջաւորութիւնները դան՝ չի ձայն կը հանէ . Օրինակք, Glazier, ցլաշիւզ, Seizure, շէշուր :

Օրինակք ընթերցանութեան

Action, Factious, Martial, Patience, Quotient, ա՛քշըն, ֆա՛քշըս, մար՛շալ, բէ՛յընս, քուօ՛շընդ, Bristle, Wren, Xebec, Yawn, Topsy-turvy, պրիսթըլ, բէն, ղի՛պէք, եօ՛ն, թօ՛քսի-դըրվի,

Sly, Decry, Next, Azure.

սլայ, ալքըրայ, նէքըսդ, էյժըր :

Ա. ԴԱՍ ԸՆԹԵՐՅԱՆՈՒԹԵԱՆ

I am a mem'ber of the factious par'ty.—By multiply'ing the quo'tient with the divi'sor we have the div'i-dend. —This lit'tle gir'l is ver'y sly, but she is atten'tive to her les'sons and lis'tens to every wor'd of his mas'ter.—I like mar'tial men.—Ev'ery one must have pa'tience, in or'der to be hap'py. —My mem'bers began' to bris'tle up at his si'ght ⁽¹⁾.—The wren is a sma'll bir'd. —This i'dle boy is o'ften ya'wning. —All is top'sy-tur'vy he're.—Lis'ten at first to wha't I say and af'ter an'swer.

(1) Սայդ :

I would wrap my doll with some pa'per.—I se'ized his han'd, and tol'd him: You are a kna've boy, and you are wrong.—I have se'en to-day a dumb man, who spo'ke with si'gns.—I do not know whe're I have put my penkni'fe, whe'n I went to the the'atre.—I can wri'te qui'te correc'tly the Ar-me'nian lan'guage.—Xerxes was the king of Per'sia ⁽¹⁾.—It is wi'ser to pre-ven't a quar'el, than to reven'ge it.—Cus'tom is the pla'gue of wi'se men.—To err is hu'man, to forgiv'e, divi'ne.—Diligence, in'dustry, and a pro'per impro'vement of ti'me, are mate'rial du'ties of the young.—Do un'to ot'hers as you would they should do unto you.—A sma'll in'jury to anot'her is a great ⁽²⁾ in'jury to yoursel'f.

(1) Բէրշահ . — (2) Կրեյդ :

Th ի արտասանութիւնը կարծուածին չափ դժուար չէ: Այս երկձայնը երկու ձայն ունի, ինչ և զի: Խիստ th ը արտասանելու համար ուրիշ բան պէտք չէ, բայց եթէ լեզուին ծայրը ակռայնեցուն մէջ երկնցնել քիչ մ'ուժով սուլելով, իբր թէ ուզուէր « արտասանել:

Մեզ th ը արտասանելու համար լեզուն մի և նոյն դիրքին մէջ պահելու է. սա տարբերութեամբ որ փոխանակ սուլելով՝ պէտք է ճիգ մ'ընել ձայն հանելով՝ և արտասանել ուզելով պէս:

Th ը բառից սկիզբը՝ խիստ քիչ բացառութեամբ՝ և գոյականներուն վերջը գտնուած ատեն՝ սովորաբար ինչ ձայն կ'ունենայ: Օրինակք, Theatre, «Էյթըր, path, ֆա:

Th ը բառից մէջտեղը երկու ձայնաւորաց միջեւ երբեմն խիստ և երբեմն ալ մեղմ ձայն կը հանէ: Գրեթէ ամեն անգամ որ er է առաջ դրուած ըլլայ՝ զի է: Օրինակ, Father, ֆա'թըր, mother, մա'թըր:

Th ը բաղաձայնէ մ'անմիջապէս առաջ կամ ետքը գտնուած ատեն՝ ընդհանրապէս ինչ ձայն կը հանէ: Օրինակք, Orthography, օրթօգրֆի, to inthral, Ինթրալ:

Thy վերջաւորութեան մէջ՝ th ին ձայնը ինչ է, բայց ի worthy, wreathy և stithy բառերէն և նոյն ածանցեալներէն, զորս պէտք է հնչել «Էթ, Էթ, Էթ:

Հետեւեալ մի քանի բառերուն մէջ *th* ը պարզ
t քի ձայն կը հանէ. Tha'mes, Tho'mas, thy'me,
 An'tony և asthma :

Դիտ.—*Th* ի արտասանութիւնը ցուցնելու հա-
 մար չ և . գիրերը գործածել ստիպուեցայ . սա-
 կայն պէտք է գիտնան ուշիմ ուսանողք թէ այս
 երկձայնը ոչ չի և ոչ . ի ձայն կը հանէ ճշդիւ ,
 և թէ անկարելի է՝ կը կրկնեմ՝ գրով բացատրել
 նորա արտասանութիւնը : Քիչ մը վարժութիւն
 այս պակասը կը ընու :

ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿՐԿԻՆ ԲԱՂԱԶԱՅՆԻՑ

Ch ի բուն ձայնը չ է : Օրինակք , Much, Դըւ,
 church, յէււ, chair, շէ'ր :

Ch ը երբ բառի մը վերջը գտնուի և իրմէ ա-
 ռաջ ալ *l* կամ *n* գտնուի՝ չի ձայն կը հանէ :
 Օրինակք , To filch, Դու- ֆէ'ւ, French, ֆրէ'շ :

Ch ը գաղղիարէնէ առնուած բառերու մէջ
 չի , և յունարէնէ առնուած բառերու մէջ *f* ի
 ձայն կը հանէ : Օրինակք , Chaise, շէ'շ, machine,
 մաշին : — Monarchy, մոն'արքի , architect, ա'րքիտե'ք :

Arch վանկը՝ բառերուն սկիզբը ա'ր կ'արտա-
 սանուի , եթէ իւր ետեւէն ձայնաւոր մը գըտ-
 նուի և ա'ր (արք) նշանակէ . օրինակ , Archan-
 gel, ա'րքէ'նջէլ (հրեշտակապետ) : Բայց եթէ ետե-
 վէն բաղաձայն մը գտնուի՝ ա'ր չ կ'արտասանուի .
 օրինակ , Archbishop, ա'րշէ'պիսկոպոս :

Gh ը բառի մը սկիզբը եղած առեն չի ձայն
 կը հանէ : Երբ բառի մը վերջը գտնուի՝ անձայն
 կը մնայ , բայց *h* Laugh, cough, tough, rough,
 enough, trough բառերէն՝ ուր ֆի ձայն կը
 հանէ . արտասանութիւն , ւ'ֆ , Դոֆ , րոֆ ,
 է'շֆ , րոֆ : — Hough և lough բառերուն մէջ
 + ի ձայն կը հանէ . արտասանութիւն , Կո+ , ւո+ :
 — Burgh բառին մէջ միայն ցն կը հնչուի . ար-
 տասանութիւն , Դը'րի :

Gh ը անձայն կը մնայ բառի մը վերջը գտնուող
 տին առջեւ : Օրինակք , Neight, Դո'յթ , eight, է'յթ :

Ph ը մի և նոյն վանկին մէջ ֆի ձայն կը հանէ :
 Օրինակ , Philosophy, ֆիլ'սֆի : Իսկ եթէ *ph* ին
 քն և *h* ը զատ զատ վանկերու վերաբերին , եր-
 կու գիրերը իրենց բնական ձայնները կը հանեն :
 Օրինակ , Shepherd, շէ'ֆըր (1) :

Ph ը չի ձայն կը հանէ nephw և Stephen բա-
 ռերուն մէջ . արտասանութիւն , Դէֆ'ու , Դէֆ'ու :

Ph ը անձայն կը մնայ եթէ իրմէ ետքը *t* գըտ-
 նուի : Օրինակ , Phtisic, ֆէ'տի :

Օրինակք ընկերացանութեան

Christen, Chalk, Architect, Chagreen,
 քրիստըն , չո'ք , ա'րքիթէք , շակրէն ,
 Archduchy, Diachylon, Ghost, Plough, Sight,
 արչուքի , տայաքիլըն , կո'սդ , բլաու , սայդ ,
 Phenix, Cheat, Might, Choler, Ache.
 ֆի'նիքդ , չի'դ , մայդ , քո'լըր , էք :

(1) Այս բառին մէջ քն առաջին վանկին կը վերաբերի և
h ը վերջնոյն . shep-herd.

ԴԱՍ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ

Cha'rl'es, you are not o'nly a chat'ter-box, but al'so a clum'sy boy; you have lost the cha'lk I ga've you yes'terday. — My wri'ting-ta'ble is cov'e-red with chagre'en, — An ar'chitect u'ses some ink, pen'cils, pens and rul'ers. — A si'phon is a bent tu'be for dra'wing ⁽¹⁾ liq' uor from casks. — My godfa'ther chris'tened me and ga've me the na'me of John. — Ploughs are o'ften dra'wn by o'xen. — Don't trust this man; he is a chea'ter, and he mi'ght fil'ch you. — Lis'ten to the chi'mes of the chu'rch-bell. — Pha'r-macy is the sci'ence of the apo the'-cary. — The old Egyp'tian na'tion consid'ered the phe'nix as a divin'ity. — A hy'phen ⁽²⁾ is u'sed to sep'arate syl'lables. — Reti're, for it is ni'ght,

(¹) Տրօ'ի'ն . — (²) Հա'յֆըն .

my love, and the dark winds si'gh in thy ha'ir. — Phos'phorus is a com-bus'tible sub'stance exhib'iting a fai'nt li'ght in the dark. — Che'mistry ⁽¹⁾ is the sci'ence which shows the na'ture and pro'perties of bodies. — The son of a brot'her or sis'ter is ca'iled a nep'hew. — My head ⁽²⁾ vi'olently achs.

Thir'ty da'ys has Septem'ber,
A'pril, Ju'ne, and Nove'mber;
Feb'ruary has twen'ty-e'ight alo'ne,
And all the rest have thir'tyone;
Exce'pt in the lea'p ⁽³⁾ ye'ar, at which ti'me,
Feb'ruary's days are twen'ty-ni'ne.

(¹) Յունարէնէ առնուած բառ .

(²) Հէտ . — (³) Լիբ. ԵԱՆ սովորաբար 4 ծայն կը հանէ .

Ե Ր Կ Ձ Ա Յ Ն Ք

	Արտասանութիւն	Օրինակ
Ae	(Երկայն) է	Caesar, սե'զըր.
Ai*, Ao	է	{ Gain, կէն. Gaol, ճէլ.
Au*, Aw	օ	{ Audience, օ'տիէնս. Paw, բօ.
Ay	էյ	Say, սէյ.
Ea*, Ee	(Երկայն) է	{ Bean, պի'ն. Gree'n, կրի'ն.
Ei*	էյ	Deign, մէյն.
Eo*	(Երկայն) է	Peopl, բի'բլ.
Eu, Ew	էւ	{ Feud, ֆիու'ււ. New, նիւ.
Ey*	էյ (կարճ)	Obey, օպէյ.
Ie*	(Երկայն) է	Mien, մի'ն.
Oa	(Երկայն) օ	Boat, պօ'թ.
Oe	(Կարճ) է	Oeconomy, իքօն'օմի.
Oi	օյ	Noise, նօյլ.
Oo*	օւ	Soon, սոո'ն.

(*) Աստղանիշ ունեցողները փոփոխութեանց ենթակայ են, որոց վրայ քիչ մը հեռուն խօսուած է.

Արտասանութիւն

Օրինակ

Ou*, Ow*	օւ	{ Cloud, քլաւ'ււ. Crowd, քրաւ'ււ.
Oy	օյ	Joy, ճօյ.
Ua	ու	Quake, քուէյք.
Ue*	ուէ (կարճ)	Bequest, պիքուէ'սդ.
Ui*	ուի	Quit, քուիդ.
Uo*	ուօ	Quote, քուօ'դ.
Uy*	ուի	Obloquy, օ'պլօքուի.
Eau	օ	Bureau, պիու'րօ.
Ieu, Iew	էւ	{ Adieu, ադիւ. Review, ռիվիւ.
Ay, Aye	էյ (կարճ)	{ Clay, քլէյ. Aye, էյ.

ինչպէս որ ըսուեցաւ, ai, ea, ei, eo, ey, ie, oo, ow, ue, ui, uo և uy երկձայնք արտասանութեան մասին փոփոխութեանց ենթակայ են. այժմ այս փոփոխութեանց վրայ մի առ մի խօսիլ սկսիմք:

AI

Այս երկձայնի արտասանութիւնը կը փոխուի գրեթէ միայն Plaid բառին մէջ, որ կ'արտասանուի բլար (և ոչ բէյար) :

AU

Այս երկձայնի ամենէն սովորական ձայնը մեր լին կը համապատասխանէ, զոր օր. Caught, օ՛ւ. daughter, օ՛ւ. laurel, ւօ՛ւ. linn :

Երբ au էն ետքը n գիրը և ասոր ետեւէն ալ ուրիշ բաղաձայն մը գայ՝ ա ի ձայն կը հանէ : Օրինակք, Aunt, ա՛ւ. jaunt, ա՛ւ. haunch, ա՛ւ. launch, ւա՛ւ :

Այս երկձայնը ա ի ձայն կը հանէ նաեւ laugh և draught բառերուն մէջ : Արտասանութիւն, ւա՛, արա՛ :

AW

Այս երկձայնը սովորաբար ճիշդ au ի պէս կ'արտասանուի :

EA

Ea ն ընդհանրապէս է ի ձայն կը հանէ : Օրինակք, Increase, Էա՛ւ. head, Էա՛. beast, Էա՛. speak, Էա՛ :

Սակայն հետեւեալ բառերուն մէջ, ea ն կարճ է ի ձայն կը հանէ : Օրինակք, Head, Էա՛. breast, Էա՛. already, Էա՛. bedstead, Էա՛. bread, Էա՛. breadth, Էա՛. breakfast,

Էա՛. cleanly, Էա՛. cleanse, Էա՛. dead, Էա՛. deadly, Էա՛. deaf, Էա՛. death, Էա՛. endeavour, Էա՛. feather, Էա՛. health, Էա՛. heaven, Էա՛. heavy, Էա՛. jealous, Էա՛. lead, Էա՛ (1). leather, Էա՛. leaven, Էա՛. meadow, Էա՛. meant, Էա՛. measure, Էա՛. peasant, Էա՛. pleasant, Էա՛. pleasure, Էա՛. pheasant, Էա՛. read, Էա՛. ready, Էա՛. realm, Էա՛. seamstress, Էա՛. spread, Էա՛. stead, Էա՛. steady, Էա՛. sweat, Էա՛. thread, Էա՛. threat, Էա՛. tread, Էա՛. treasure, Էա՛. wealth, Էա՛. weapon, Էա՛. weather, Էա՛. zealot, Էա՛. zealous, Էա՛ :

Հետեւեալ բառերուն մէջ ալ երկայն է ի ձայն կը հանէ. Bear, Էա՛. bearer, Էա՛. forbear, Էա՛. swear, Էա՛. pear, Էա՛. tear, Էա՛ (2). wear, Էա՛ :

Heart, hearth և hearken բառերուն մէջ ea ն ա ի ձայն կը հանէ. արտասանութիւն, Էա՛. հա՛, հա՛ :

Հետեւեալ բառերուն մէջ ea ն երկձայն չըլլալով՝ երկու ձայնաւորները զատ զատ կը հնչուին : Create, Էա՛. (cre-ate), creator, Էա՛. (cre-ator), creation, Էա՛. (cre-ation), beatitude, Էա՛. (be-atitude), theatre, Էա՛. (the-atre), genealogy, Էա՛. (gene-a-logy) :

(1) Lead ա՛յն առնն միայն Էա՛ կ'արտասանուի՝ երբ Էա՛, Էա՛. նշանակէ, ապա թէ ոչ Էա՛ կը հնչուի :

(2) Tear Էա՛. նշանակած առնն միայն Էա՛ կ'արտասանուի, իսկ եթէ Էա՛. նշանակէ՝ Էա՛ կը հնչուի :

EAU

Eau ի ձայնը՝ ինչպէս ըսուեցաւ՝ օ է . միայն
Beauty և անկէ կազմուած բառերուն մէջ է--ի
ձայն կը հանէ . արտասանութիւն , պէ՛ն-նէ :

EI

Գիտէք արդէն թէ այս երկձայնը էի ձայն
կը հանէ : Հետեւեալ բառերուն մէջ էի ձայն կը
հանէ . Ceil, պէ՛լ . ceiling, պէ՛ն . conceit, +մա՛նէր .
conceive, +մա՛նէլ . deceit, րէ՛նէր . receipt, րէ՛նէր .
receive, րէ՛նէլ . perceive, Բէ՛նէլ . either, Է՛ր .
neither, Է՛ր . leisure, Է՛ր :

Ei ն ա ի ձայն կը հանէ Height, Է՛յն . heigh-
ten, Է՛յն . sleight, Է՛յն . eider, Է՛յն բառե-
րուն մէջ :

Հետեւեալ բառերուն մէջ Ei ն կարճ էի ձայն
կը հանէ . Foreign, ֆօ՛րէն . foreigner, ֆօ՛րէն .
sovereign, օ՛րէն . sovereignty, օ՛րէն . coun-
terfeit, ֆօ՛րէն . forfeit, ֆօ՛րէն . forfeiture,
ֆօ՛րէն :

Օրինակք ընթերցանութեան

Aid, Least, Heir, Haunt, Wait, Reign,
էյա, Էյա, Էյա, Էյա, Էյա, Էյա,
Scream, Ewe, Lieutenant.
Էյա, Էյա, Էյա, Էյա, Էյա, Էյա :

Ա. ԴԱՍ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ

Bra'id, Ve'in, Paw, Wait, Tea,
Tau'ght, Neigh, Sweat, Again', Aunt,
Bread, The'atre, Le'isure, Tea'ch,
Re'in, Plai't, Brai'n, Pla'id, Haunch,
Au'dience, Bre'akfast, Sea'rch, Crea'-
tor, Receipt, Blea'ch, Speak, Stea'l,
Frau'd, Deaf, Tear (պատուել), Bea'uty,
Ne'ither, Jaunt, Lieuten'ant, Cap'-
tain, Co'lonel, Che'mistry, Ar'chitect,
Sou'ght, Prim'igeniture, La'ud.

Բ. ԴԱՍ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ

My aunt ga've me a ca'ke, and you
saw it.—I e'at some of my ca'ke.—
There is a great ho'le in the box.—
I have a pa'ir of stays.—Caesar was
a wi'se man.—Give me some gau'ze,
if you plea'se.—A cat has a shar'p
claw.—I got all my tas'ks by heart.

I am no fo'nd of gree'n bea'ns.—Do de'ign to give me a pen.—His beau'ty has gone.—I dread ga'ols.—How do you li'ke the pews of this chur'ch?—I said he is a fat and deaf man.—Give me agai'n some bread.—Do not laugh, my dear.—Endea'vour to be wi'se.—I have cau'ght a fly', don't you see it?—Have you read the Li'ves of the Sai'nts.—I went with my wi'fe to the the'atre.—The lieuten'ant is an officer next belo'w a cap'tain⁽¹⁾.—The e'wer is a lar'ge pitcher with a wi'de spou't, u'sed for car'rying wa'ter.

(1) Քարթին :

ՀԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿԶԱՅՆԻՑ

EO

Այս երկնայնը թէեւ շատ քիչ կը գործածուի, բայց իւր արտասանութիւնը շատ անկանոն է :

« Հետեւեալ բառերուն մէջ՝ էի ձայն կը հանէ . People, բէբլ, feoff, ֆէֆ և enfeoff, էնֆէֆ :

Կարճ էի ձայն կը հանէ Feoffee, ֆէֆֆէ . feoffer, ֆէֆֆէր . feoffment, ֆէֆֆմէնթ . enfeoffment, էնֆէֆֆմէնթ . leopard, լէֆթար . jeopardy, ճէթէյրթի բառերուն մէջ :

Հետեւեալ բառերուն մէջ ալ eoն էի ձայն կը հանէ . Feod, ֆէո . feodal, ֆէոալ . feodatory, ֆէոատորի . feodality, ֆէոատորիթի⁽¹⁾ :

Geon վերջաւորութեան մէջ Eoն էի ձայն կը հանէ : Dungeon, դընճըն . Surgeon, սըրճըն, ես :

Yeoman և Yeomanry բառերուն մէջ երկայն էի ձայն կը հանէ . արտասանութիւն, եօմէն, եօմէրի, Galleon բառին մէջ eoն երկնայն չըլլալով՝ երկու ձայնաւորները զատ զատ կը հնչուին . եօմէն (կալիօն) :

(1) Այս բառերը ընդհանրապէս feud, feudal, feudatory, feudality կը գրուին :

EY

Երբ այս երկձայնը շեշտին տակ գտնուի՝ էյի ձայն կը հանէ. ինչպէս, Convey, օբեյ՝. obey, օպեյ՝. survey, սըրվեյ՝ :

Բայց երբ շեշտուած վանկին մէջ չգտնուի՝ eyը էի ձայն կը հանէ. զորօրինակ, Galley, Գալլէ. alley, ալլէ. abbey, ապբէ. money, մոնեյ. honey, հոնեյ. ևն :

IA

Հետեւեալ բառերուն մէջ Iaն էի ձայն կը հանէ. Carriage, Կարիէ՝. marriage, մարիէ՝. parliament, փարլիմէնտ :

Բոլոր ուրիշ բառերու մէջ i և a զատ զատ իրենց ձայնը կը հանեն. ինչպէս, Bias, Բիաս. miasm, միասմ. briar, Բրիար. diary, Դարիար. ևն :

IE

Այս երկձայնը սովորաբար էի պէս կը հանչուի : Երբ որ բառին վերջը գայ՝ աի ձայն կը հանէ : Օրինակք, Die, Դայ. lie, Լայ. tie, Դայ. hie, Կայ. pie, Բայ. vie, Գայ :

Բոլոր այս օրինակներուն մէջ շեշտը վերջի վանկին, այսինքն ieի վրայ է. բայց երբ ieն շեշտին տակ չգտնուի, էի ձայն կը հանէ. ինչպէս, Companies, Կոմպէնի. furies, Ֆիւրի. ևն :

Ieն ըի ձայն կը հանէ ier վերջաւորութեան մէջ, երբ այս վերջաւորութիւնը շեշտուած չէ. ինչպէս, Crosier, Կրօշիէր. grazier, Գրէշիէր. brazier, Բրէշիէր :

IO

Ionով վերջաւորող բառերուն մէջ, ioն ըի ձայն կը հանէ : Օրինակք, Attention, Եթէնշէն. conception, Կոնսեպշէն. decision, Դէսիշէն, ևն :

Բայց երբ այս երկձայնէն առաջ s կամ t գիրերէն զատ ուրիշ որ և է բաղաձայն մը գըտնուի՝ երկու ձայնաւորները զատ զատ կ'արտասանուին և ioն իւր ձայն կը հանէ. ինչպէս, Rebellion, Դէպիլիշէն. million, Միլիշէն :

OO

Այս երկձայնին սովորական ձայնը ու է : Օրինակք, Crook, Կրուք. brook, Բրուք. droop, Դրուք. book, Բուք. good, Գուդ, ևն :

Blood և flood բառերուն մէջ ooն օի ձայն կը հանէ : Արտասանութիւն, Գլուք, Ֆլուք :

Oo երկայն օի ձայն կը հանէ door և floor բառերուն մէջ : Արտասանութիւն, Դուր, Ֆլուր :

OU

Այս երկձայնին ամենէն սովորական ձայնը ու (շուտ արտասանուած) է. ինչպէս, Bound, Բաուն. found, Ֆաուն. cloud, Կլաուն. bough, Բաուն. about, Էպաունտ, ևն :

Հետեւեալ բառերուն մէջ ouն ըի ձայն կը հանէ. Journey, Դըրնի. journal, Դըրնալ. adjourn, Եճըրն. conntry, Կոնտրի. cousin, Կուշին. couple,

աբլ. double, առլ. trouble, երբլ. courage,
աբլ. flourish, քաբլ. nourish, երբլ. enough,
բաբլ. rough, բաբլ. tough, բաբլ. scourge, բաբլ.
touch, բաբլ. young, երբլ. և :

Օս այս ձայնը կը հանէ նաեւ our և ous
վերջաւորութեանց և գրեթէ բոլոր այն բառե-
րուն մէջ ուր այս երկձայնը շեշտին տակ չ'գրա-
նուիր . ինչպէս , Honour , ֆաւր . favour , ֆեյւր .
famous , ֆեյւր . vapour , ֆեյւր . generous , ֆեյւր .
luminous , ֆեյւր . և :

Օս երրորդ ձայնը ա . է . այս ձայնը կը հա-
նէ հետեւեալ բառերուն մէջ . Croup , քաբ .
group , կաբ . soup , քաբ . cartouch , քաբ .
you , ե . through , ա . uncouth , բա .
ragout (1) բա . և մի քանի ուրիշ գաղղիարէնէ
առնուած բառերու մէջ :

Օս չորրորդ ձայնը երկայն օ ի պէս է . ինչ-
պէս , Court , օբ . gourd , օբ . course , օբ .
source , օբ . Dough , ա . mould , օբ .
moult , օբ . mourn , օբ . shoulder , օբ .
poultry , օբ . borough , ա . furlough , օբ .
fourteen , օբ . though , օ :

Օս այս ձայնը կը պահէ նաեւ ght ի առջեւ
գտնուած առնէ , սա տարբերութեամբ որ այս
պարագայիս մէջ չուտ կ'արտասանուի . ինչպէս ,
Bought , ա . sought , ա . ought , օ . fought ,
օ . և :

Օրինակք ընթերցանութեան

Field, Thought, Choose, Mouse, Cried, Bought,
Ֆիլտ . սոթ . չո՛ւղ . մաս՛ւղ . քրա՛յտ . պո՛թ .

Piece, Out, Too, House, Spoon, Hour,
բի՛ս . աո՛ւթ . դու . հաո՛ւս . ըսբո՛ւն . աո՛ւր .

Pie, Die, Took, Found, Young, Would,
բայ . տայ . թուր . ֆաու՛նա . եր՛ն . ուտ .

Tried, Loose, Ought, Dead, Maid Time,
թրա՛յտ . լո՛ւս . օթ . տէտ . մէյտ . թա՛յտ .

Ailment, Alley, Also, Armour, Foot, Beadle,
էյլմէնդ . ալի . օլս . ա՛րմըր . ֆութ . պի՛տլ .

Eye, Move.

այ . մո՛ւլ :

(1) Այս բառը ragoo ալ կը գրուի :

Ա. ԴԱՍ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ

Bee-hi've, Beg'gar, Bloo'dy, Bo'ast,
Bri'er, Cei'ling, Hea'dy, Hew'er, Hu'-
mour, Voi'ce, Jea'lous, Joi'ner, Key,
Law'yer, Lea'ky, Li'on, Bo'il, Eye,
Lou'd, Sou'l, O'akish, Shri'ek, O'dour,
A dog barks.—A pig squea'ks.—A
hor'se neighs.—A cock cro'ws.—An
ass brays.—A kit'ten mews.—A
cow ⁽¹⁾ low.—She'ep blea't.—A li'on
roars.—A ti'ger grow'ls.—A fox
barks.—Mi'ce squea'k.

(1) ֆառ :

Բ. ԴԱՍ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ

A frog croa'ks.—A rook caws.—
A bit'tern booms.—A tur'key go'bb-
les.—A pea-cock scre'ams.—A go'ose
cac'kles.—An o'wl hoo'ts.—A boy
re'ads.—The eye is the or'gan of si'ght.
—The sou'l is the immo'rtal spir'it of
man.—The mou'se is ca'ught and e'a-
ten by the cat.—I bou'ght yes'terday
a pen, two books, six penkni'ves,
four watch keys, fi've spoons for my
aunt's son; one woo'den in'kstan'd
for my young bro'ther, na'med Ja'mes,
eight green i'ron bo'xes, two of which
have no keys, and a beau'tiful umb-
rel'la for this wom'an whose hus'band
is dead.—I have gone to day to the
play-ho'use; my broth'er and cou'sin
also would come with me, but they
had both foot-ache.

Գ. ԴԱՍ ԸՆԹԵՐՅԱՆՈՒԹԵԱՆ

Have you seen the cows in the field? They li'ke to feed on the swe'et grass. Now they see'm to have ende'd their me'al, and are ly'ing, but they are still mo'ving their mou'ths, and chew'ing the cud. Look at their hoo'fs. Each hoof is in two parts. Do not forget' that cows clea've the hoof and chew the cud. The cow gives us her ni'ce mi'l'k to drin'k. The young one of the cow is ca'lled a ca'lf. The cow is ver'y fond of her ca'lf; she ma'kes a sad noi'se when it is ta'ken awa'y from her. The flesh of the cow is good to eat, it is ca'lled be'ef. The flesh of the ca'lf is called vea'l. The hor'ns of the cow are ma'de into co'mbs; and shoes are ma'de out of her skin. Do you not think we should be ki'nd to the cow, she is so u'seful to us?

ՀԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿԶԱՅՆԻՑ

OW

Այս երկձայնը մի քանի ձայներ ունի . առաջինը առի պէս կը հնչուի . այս կերպով կ'արտասանուին հետեւեալ բառերը .

How, հաւ . Now, նաւ . Cow, տաւ . Bow, պաւ . Mow, մաւ . Brow, պրաւ . Brown, պրաւն . Browse, պրաւն . Plow, բլաւ . Vow, վաւ . Allow, ալաւ . Endow, էնդաւ . Down, դաւն . Clown, լաւն . Frown, ֆրաւն . Town, տաւն . Crown, քրաւն . Drown, դրաւն . Gown, գաւն . Renown, ընաւն . Dowager, դաւաճըր . Dowdy, դաւդի . Dower, դաւըր . Dowry, դաւրի . Dowlas, դաւլա . Drowsy, դրաւի . Flower, ֆլաւըր . Bower, պաւըր . Lower, լաւըր . Power, բաւըր . Powder, բաւըր . Prowess, բրաւըս . Prowl, բրաւլ . Owl, աւլ . Vowel, վաւլ . Towel, տաւլ . Bowel, պաւլ . Rowel, բաւլ . Cowl, տաւլ . Scowl, ըտաւլ . Crowd, քրաւի . Tower, տաւըր . Shower, շաւըր . Sow, սաւ . Trowsers, տրաւսըր :

Հետեւեալ բառերուն մէջ ալ ow երկայն օի ձայն կը հանէ . Blow, պլօ . slow, սլօ . crow, քրօ . flow, ֆլօ . glow, գլօ . bow, պօ (1) . know, նօ . low, լօ . row, րօ . show, շօ . strow, սթրօ . snow, սնօ . trow, տրօ . below, պէլօ . bestow, Բէսթօ . owe, օւ . own, օն . owner, օնըր . flown, ֆլօն . grown, գրօն .

(1) Bow երբ բռնէ նշանակէ՝ պաւ կը կարդացուի . իսկ երբ աւել, էն նշանակէ, պօ կը հնչուի :

հրօ՛ն . known, նօ՛ն . sow, ո՛ (1) . throw, ուրօ՛ .
thrown, ըրօ՛ն :

Ow երկալանկ բառի մը վերջը եկած և վրան
չեշտ չեղած ատեն՝ ռի ձայն կը հանէ : Օրինակք,
Arrow, ուրօ . farrow, ֆարօ . marrow, ֆորօ . bor-
row, ուորօ . sorrow, ուրօ . fellow, ֆելլօ , հա :

UE

Ue բառի մը վերջը գտնուած ատեն ին-ի
ձայն կը հանէ . սակայն երբ իրմէ առաջ r մը
գտնուի՝ ու-ի ձայն կը հանէ . ինչպէս , Clue ,
+լեւ . glue , կլեւ . due , րեւ . blue , ղլեւ . hue ,
հեւ . flue , ֆլեւ . pursue , ֆըրսեւ . Argue , արգլեւ .
virtue , վըրեւ . value , վա՛լեւ . — Rue , բւ . true ,
ըրւ . imbrue , իմբրւ . construe , Ժսւրւ , հա :

Guess, guest և guerdon բառերուն մէջ uին
ձայնը կը կորսուի : Արտասանութիւն , կե՛ ,
կե՛ր , կըր՛ր :

Հետեւեալ բառերուն մէջ ueն անձայն կը
մնայ . Antique , ալիէ . critique , Ժրիլիէ . oblique ,
օպլիէ . league , ւի՛ . colleague , Ժելիէ . plague ,
ֆէյի . vague , վէյի . fatigue , ֆա՛լիի . intrigue , ինը-
րիի . harangue , հարան . tongue , ըն . rogue , բօի .
prologue , ֆրօլօի . dialogue , րոյալօի . prorogue ,
ֆրօրօի . brogue , ուրօի . vogue , վօի :

Պէտք է գիտել թէ գլխաւորաբար que և
gue վերջաւորութեանց մէջ անձայն կը մնայ ueն :

(1) Sow երբ քառնշանակէ ո՛ կը կարդացուի . իսկ երբ Գ-
Գ-ն (մատակ խոզ) նշանակէ՝ ուն . կ'արտասանուի :

UI

Սյո երկձայնը quire և quite վերջաւորու-
թեանց մէջ ու-ի ձայն կը հանէ . զոր օրինակ ,
Esquire , էսքւայր . require , ռեկւայր . quite , Ժուայն .
requite , ռեկւայն :

Ui հետեւեալ բառերուն մէջ չուտ արտա-
սանուած ու-ի ձայն կը հանէ . Languid , լան-
կուի . languish , լանկուիշ . distinguish , Ժիսթին-
կուիշ . extinguish , էսթինկուիշ . relinquish , ռելինկ-
ուիշ . vanquish , վանկուիշ . linguist , լինկուիսթ .
penguin , ֆէնկուին . pursuivant , ֆըրսուանթ . san-
guine , սանկուին . cuirass , Ժուրաս :

Suit, pursuit և անոնցմէ ածանցեալ և sluice,
juice բառերուն մէջ iի ձայնը կը կորսուի և uն
ին-ի ձայն կը հանէ . արտասանութիւն , սե՛-տ ,
ֆըրսե՛-տ , լե՛ս , ֆե՛ս :

Ui ու-ի ձայն կը հանէ՝ երբ իրմէ առաջ r գիրը
գտնուի : Օրինակք , Bruise , ուրուշ . cruise , Ժուրուշ .
fruit , ֆրուի . recruit , ռեկրուիթ :

Սի ձայնը կը կորսուի և iն ու-ի ձայն կը հանէ
Disguise, guide, guile, beguile բառերուն մէջ .
արտասանութիւն , Ժիլիայշ , կայր , կայլ , Ժիլիայլ :
Guild, build, guilt, guilty, guiltless, guinea, gui-
tar, biscuit և circuit բառերուն մէջ ալ uի ձայնը
կը կորսուի , բայց iն կարճ իի ձայն կը հանէ .
արտասանութիւն , կե՛ւ , Ժիլե՛ւ , կե՛ւր , կե՛ւրի , կե՛ւր-
լե՛ւ , կե՛նի , կե՛նիւր , Ժիլուիթ և Ժըրիթ :

ՍՕ

Սօ էն առաջ միշտ զ գիրը կը գտնուի . այսպէս սօ և զ գիրերը միանալով սն ի ձայն կը հանէ և օն ալ իւր բնական ձայնը կը պահէ . զոր օրինակ , Quote, +ո֊օր . quotidian, +ո֊օրէրէն . quoth, +ո֊օր , հա :

ՍՅ

Երբ այս երկձայնէն առաջ զ գիրը գտնուի ի ձայն կը հանէ . բայց երբ իրմէ առաջ ուրիշ որ և է բաղաձայն մը գտնուի՝ սն համբ կը մնայ , և չը ի ձայն կը հանէ . ինչպէս , Obloquy, օհլօք . colloquy, օլլօք .—Plaguy, ֆլէյն : Բացառութիւն է buy բայը ուր սյը յի ձայն կը հանէ . արտասանութիւն , ափ :

Օրինակք ընթերցանութեան

Quest, Guild, Destroy, Continue, Quire,
քուէսդ . կիլա . տիսդրօյ . քօնդինիու . քուայր .
Guest, Relieve, Persuade, Fellow, Enjoy,
կէսդ . ըլիլվ . բըրսուէս . ֆէլլօ . էնճօյ .
Allow, Teach, Soap, Talk, Reign, Seek,
ալաու . դիլ . սօր . թօք . ըէյն . սիք .
Tempt, Pour, Know, Empty, Light, Tough,
դէմդ . բօր . նօ . էմդի . լայդ . թըֆ .
Chief, Dumb, Between, Treasure, Psalm,
չիֆ . տըմ . պիթուին . թրէժըր . սա՛մ :

Ա. ԴԱՍ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ

The celebrated Corne'lia, moth'er of the Gracchi', brou'ght up her children with so much ca're that, al'though born with the hap'piest temper and the best dispositions in the wor'ld, it was thou'ght they were indebted still more to the education their mothe'r had given them than to na'ture itse'lf. The ans'wer which Corne'lia ma'de about' them to a Campanian la'dy pro'ves how much she had at heart this materna'l duty. That la'dy, who was ver'y rich, af'ter having sho'wn her, in a vis'it which she paid her, all the jewe'ls with which she was co'vered, asked her with entrea'ties to show her al'so hers. Corne'lia dex'terously tur'ned the conversation on anothe'r sub'ject, in order to wait for the retur'n of her sons,

who were gone to the public schools. When they had returned from them, and as they entered their mother's room: «Here are», said she to the Campanian lady, in pointing to them with her hand, «here are my jewels and my most beautiful ornaments.»

Բ. ԴԱՍ ԸՆԹԵՐՅԱՆՈՒԹԱՆ

On one occasion, deán Swift invited to dinner several of the first gentlemen and noblemen in Dublin. When the guests had arrived, a servant announced the dinner, and the deán led the way to the dining-room. Behind each chair there stood a servant and, in front, on the table, there were a bottle of wine, a roll and an inverted plate; but not a dish was seen on the table. On taking his seat, Swift desired his guests to sit

down as they pleased. The Lord chancello'r, who was present, not seeing anything to eat but a roll, said: «Mr. (1) deán, we do not see the joke.» «Then, I will show it to you,» replied Swift, turning up his plate, under which were half a crown and a bill of fare from a neighbouring tavern. «Hold, sir,» said he to his servant; «bring me a plate of goose.» The company caught the idea, and every guest sent his plate with the half crown, naming whatever suited his taste.

(1) Համառոտագրութիւն Mister Գրեք բանի .

MISCELLANEOUS READING LESSONS

ՀԱՆՈՒՆԵԼ ԴԱՍԻՔ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ

I

The glo'rious sea'son app'ro'ches, my dea'r ne'p'he'w ⁽¹⁾, woe to par'tri-dges and phea'sants! I am over hea'd and e'ars in prep'aration, and my clo'set has all the appe'arance of an ar'moury; do co'me and partic'ipate in the spo'rt. I prom'ise ⁽²⁾ you goo'd spo'rt for a mon'th at lea'st, and if you li'ke to bring a frien'd, he shall be e'qually wel'come. I have just re-cei'ved two new double-bar'relled fow'ling-pie'ces, with percus'sion locks; of cou'rse ⁽³⁾ you are wel'come to the

⁽¹⁾ Նէվիլու :

⁽²⁾ Բէրէ : . պէտք է մոռնալ թէ ծայնաւորք այն ատեն միայն իրենց բուն ծայնը կը հանեն՝ երբ շեշտուած են կամ շեշտեալ վանկին մէջ գտնուին : Հոս , օրինակի համար , Բէրէ-ընէնք ըսելը , քանզի շեշտը i ծայնաւորին վրայ է :

⁽³⁾ Քօրս :

use of one of them. Bring with you a goo'd stock of pow'der and shot, as I intend to ma'ke te'rrible havo'ck amo'ng the fea'thered ra'ce. Do not fai'l to bring your fa'vourite bit'ch; she will be very use'ful. Mi'nd, I will not ta'ke a deni'al, no apolo'gy; I know you have no pre'vious enga'gement, and the'refore shall expe'ct you. Co'me as soo'n as you can, and sta'y as long as you plea'se. Have the goo'dness to call at Mr. Jack's, and tell him not to fa'il sen'ding my shoo'ting jac'kets.

II

As they jee'red Brumme'l, one day, abou't his want of stren'gth, he sai'd to the prin'ce of Wa'les, aft'er-wards George IV (the Fourth): « I bet I car'ry your High'ness on my shoul'ders from Hyde-Park Cor'ner, at the

extre'me end of Piccad'illy, to the Tower of Lon'don without stop'ing and run'ing all the way.» The bet being accep'ted and the sta'ke fixed at two thou'sand pou'nds, an appoint'ment was agreed' on for the next day at twel'Ve. «The hour is ill cho'sen» sai'd the prin'ce. «We shall have crow'ds around us; fort'unately Brumm'el shall not go far.» The prin'ce, Brumm'el and their wit'nesses hav'ing repai'ed to the grou'nd: «The horse is rea'dy,» sai'd Brumm'el, «let the hor'seman get rea'dy.» «I am rea'dy,» sai'd the prin'ce. «Not quite. You must first ta'ke off your co'at.» «For what' use?» «I engage'd to car'ry your High'ness; but not his co'at, which would add to the wei'ght. I must kee'p with'in the lett'er of the bet.» «Be it so: Here I am without' a co'at. Let us star't.» «Not yet. Now, ta'ke off your

shoes.» «The shoes? Very well!» Now, strip yourself' of your wa'ist-coa't, your crava't, your trow'sers... The prin'ce was obliged to give up the bet, and Brumm'el won the two thou'sand pou'nds.

III

OUR DIRECTOR

The direc'tor of our schoo'l is call'ed Mr. R. Ber'berian; he is as lear'ned as benev'olent. All the pu'pils of the schoo'l exces'sively love him. In behal'f of the wise and pru'dent means he has underta'ken, a contin'ual and well-con'ducted dis'cipline reigns in the coll'ege. I con'stantly labour, in or'der to en'ter in the fifth class, for our belov'ed direc'tor gives there les'sons of Polit'ical oecon'omy and Philos'ophy, wich charm the pu'-

pils of that class. Last week, on the occasion of our director's birth-day, all the pupils wished him happy long days. Ah! you should be there, my dear; you can't imagine how much affected us the honey-like and encouraging advices he gave us. We promised him to follow his paternal counsels, and we shall keep our word.

IV

THE SHEPHERD BOY AND THE WOLF

A shepherd boy, for want of better employment, used to amuse himself by raising a false alarm, and crying «The wolf! the wolf!» and when his neighbours, believing he was in earnest, ran to his assistance, instead of thanking them for their kindness, he laughed at them. This

trick he repeated a great number of times; but at length a wolf came in reality, and began tearing and mangling his sheep. The boy now cried and belloed with all his might for help; but the neighbours, taught by experience, and supposing him still in jest, paid no regard to him. Thus the wolf had time and opportunity to worry the whole flock.

To sacred truth devote your heart,
Nor e'en ⁽¹⁾ in jest a lie repeat;
Who acts a base fictitious part,
Will infamy and ruin meet.
The liar ne'er will be believed
By those whom he has once deceived.

---

(1) Համառոտագրութիւն E'ven քանի .

V

THE BLIND BOY

O say, what is ~~that~~ thing call'd light,
Which I must ne'er ⁽¹⁾ enjoy?
What are the bles'sings of the si'ght?
O tell your poor Blin'd Boy!

You talk of the won'drous things you see:
You say the sun shi'nes bright;
I feel him warm, but how can he
Or ma'ke it day or ni'ght?

My day and ni'ght myself I ma'ke,
Whene'er I sleep or play,
And could I al'ways keep awa'ke,
With me 'twere ⁽²⁾ al'ways day.

With hea'vy si'ghs I oft'en hear
You mourn my hap'less woe ⁽³⁾;
But sure with pa'tience I can bear
A loss I ne'er can know.

Then let not what I can't have
My cheer of min'd destroy;
While thus I sing, I am a king,
Al'though a poor Blin'd Boy.

(¹) Համառոտագրութիւն Never բառի . — (²) Համառոտագրութիւն It were . — (³) ~~բառի~~ ^{բառի}

VI

THE FOX AND THE GRA'PES

A fox, parch'ed with thirst, per-
ceiv'ed some gra'pes hang'ing from a
loft'y vi'ne. As they looked ri'pe and
tempt'ing, Reyn'ard was ver'y desi-
rous to refresh' himself with their
delici'ous juice; but aft'er try'ing a-
gain' and again' to reach them, and
lea'ping till he was ti'ed, he found
it imprac'ticable to jump so high, and
in con'sequence ga've up the attempt'.
Pshaw! said he, eye'ing them, as he
reti'ed, with affect'ed indiff'erence,
I might eas'ily have accom'plished
this bus'iness ⁽¹⁾ if I had been so dis-
pos'ed; but I can't help think'ing that
the gra'pes are sour, and the'refore
not worth the trouble of pluck'ing.

(¹) Պիղոնէս :

The vain, contend'ing for the pri'ze
 'Gainst' mer'it, see their la'bour lost;
 But still self-love will say—«Despis'e
 What others gain at any cost!
 I can't reach reward', 'tis ⁽¹⁾ true;
 Then let me sneer at those who do.»

VII

A FEW QUESTIONS ON PHYSICS AMONG THE PUPILS OF MAKROOHIAN SCHOOL

Vagheenak. — Now that we are
 pas'sably advan'ced in Phys'ics, can
 you tell me, Mr. Arshag, what is
 the air?

Arshag. — The air is that ver'y
 light flu'id which surroun'ds us ev'ery
 where: it is the me'dium in which we
 live, and withou't which we could
 not exis't. This great bod'y of air is
 call'ed the at'mosphere, which is so
 transpa'rent as to be invis'ible.

(1) Համառոտագրութիւն It is b :

Deecran.—Our com'rade said the
 air is invis'ible; he should add: «ex-
 cep't by the blue col'our it reflec'ts
 when in ver'y lar'ge mass'es, as it is
 seen in the sky. Should he not?

Neaghoghos.—Yes, he should; but
 who remem'bers by what is occa'sio-
 ned the great solid'ity of i'ce at the
 poles?

Gevork.—By the ver'y low tem'pe-
 rature of the circumam'bient air, no
 dou'bt; for, in ver'y cold coun'tries,
 i'ce may be grou'nd so fi'ne as to be
 blow'n away' by the win'd ⁽¹⁾, and
 will still be i'ce. But the bell rings
 and calls us to our Fren'ch less'on;
 let us ma'ke ha'ste, dear com'rades;
 let us not keep our mas'ter wait'ing
 for us.

(1) Պէտք է շփոթել win'd --իտը wi'nd ---իտի հետ :
 Առաջինը կը նշանակէ հաւ, հաւ տալ, իսկ երկրորդը՝ հաւ հաւ-
 տել, հաւել, տալիս եւայլն :

VIII

INFAMOUS TURPITUDE

«Have you confess'ed all?» said a ven'erable ab'bot to a sin'ner at confess'ion.—«No,» repli'ed the lat'ter, «I have anoth'er sin on my con'science; I have sto'l'en a watch, will you accep't it?» — «I!» said the offend'ed priest, «how da're you in'sult me and my ho'ly profess'ion in such a man'ner? Retur'n the watch in'stantly to the own'er.» — I have al'ready of'fered to resto're it, and he has refu'sed, the'refore besee'ch you to take it. — «Cease to in'sult me,» said the ab'bot, «you should have of'fered it again'.» — «I have done so,» repli'ed the thief, «and he decla'res he will not re'ceive it.» — In that ca'se, said the ho'ly and unsuspec'ting fath'er, «I can absolv'e you: but I stric'tly en-

join you not to commit' any more theft's.» — Soon af'ter the depar'ture of the pen'itent, the cura'te discov'e-red that his own watch had been sto'l'en from a hook where he was accus'tomed to hang it; and he then percei'ved that the impi'ous thief had of'fered it to him, but he had refu'sed to accep't it.

IX

Dr. (¹) Hill, the auth'or of sev'eral wor'ks of gre'at mer'it in the sci'ences and lit'erature, being displea'sed with the Roy'al Soci'ety, which had refu'sed him admitt'ance as one of its mem'bers, adop'ted a sing'ular mode of reveng'e. He address'ed from the prov'ince to the sec'retary of that so-

(¹) Համբարումյանի Թեմայի Դոկտոր քանի :

ciety the description of a recent cure effected by him. «A sailor, he wrote, had broken his leg. Being perchance on the spot, I at once brought together the two parts of the broken limb; and, binding them tightly together with strong twine, I moistened the ligature with tar water. The sailor felt the sudden efficacy of the remedy and, two days after, he could use his leg as before.»

Now, at this very time, Berk'eley, bish'op of Cloyne, had just published his work on the peculiar properties of the tar water, a work which created great sensation and throw division among the physicians. The account of this wonderful cure was read ⁽¹⁾ and commented upon very seriously in a public assembly of

(1) *Philos.*

the Roy'al Soci'ety. The dispute grew high among its members. Some, yielding to the force of evidence, expatiated on the merits of the tar water; others maintained that the cure could not have been as rapid as was stated. At the next sitting, the secretary read to the Soci'ety a second letter from the physician, who wrote: «In my last letter, I forgot to inform you that the broken leg of the sailor was a wooden leg.» The joke was not long without spreading out and diverted considerably the idlers of London at the expense of the Roy'al Soci'ety.

X

One of the most absurd and most successful wonders offered to English credulity is the hoax of the bottle conjuror, which occurred at the Hay-market theatre on the sixteenth January one thousand seven hundred and forty eight.

The facetious duke of Montague being one day in company with some friends, the conversation turned on English credulity. The duke said it was such that, if a person advertised that he would creep into a quart bottle, he would get spectators. Some of the company could not believe it possible. A wager was the result; and the duke, in order to decide it, caused it to be announced in all the papers that a person would, on the day above mentioned, jump into a

quart bottle and sing in it. It was more over stated in the advertisements that during his stay in the bottle, any of the spectators that wish may examine and handle it to satisfy themselves that it does not exceed the size of a common wine bottle.

The advertisement so imposed not only upon the uneducated and vulgar multitude, but upon the most refined portion of the inhabitants of London, that the theatre was besieged by thousands of persons of all ranks. The next day, the London press gave an account of the disappointment experienced by the immense crowd of spectators who filled the theatre and of the dreadful havoc with which they vented their anger on the inside of the building. The benches were torn up, the lust-

res broken to pieces, the boxes pulled down, in a word, the whole house was nearly demolished.

XI

Had I a park of thousand acres, well wood'ed with spreading oaks and towering elms, well watered with crystal lakes, and well stock'ed with fleet red deer, how gladly would I open my gates, and widen my pathways, that others might share in my gratifications! And had I a goodly mansion in the midst, with noble halls and suite ⁽¹⁾ of apartments, and ten thousand a year to spend, how hospitably would I entertain those who are less abundantly provided than myself! My

dainty morsels should not be eaten alone; I would open my doors to the traveller.

By this time the reader will be quite satisfied that I have neither an extended park, a goodly mansion, and ten thousand a year, nor any very clear prospect of suddenly coming into possession ⁽¹⁾ of the same. Such a burst of disinterestedness and generosity, as that in which I have just indulged, is perfectly natural in my present sphere, and very likely (such is man!) the readiest way to cure me of such impulsive openheartedness, would be to give me the means of embodying my imaginary benevolence. There is something in the very nature of riches that prompts the owner of

⁽¹⁾ U--t'z, 2240000 suit --t'z h h u n :

⁽¹⁾ 80452'pñ :

them to increa'se, ra'ther than to diminish his possess'ions: so that often in the sa'me degree' in which we have pow'er to assist others, we have only the inclina'tion to se'rve ou'rselves. In'stances, ma'ny in'stances, occu'r to the con'trary; but they are the excep'tions to the gen'e-ral ru'le.

Lord, make us tru'ly wi'se,
To choo'se thy pe'ople's lot,
And earth'ly joys despise,
Which soo'n will be forgot:
The grea'test e'vil we can fea'r,
Is to possess' ou'r por'tion he're!

XII

The du'ke of Buc'cleugh had purchased a co'w in the neigh'bourhood of his res'idence, and given or'ders to send it to him the foll'owing day. Hap'pening to be walk'ing ear'ly on that day in an av'enué of his par'k, the du'ke spi'ed a young fello'w ineffect'ually at-tempt'ing to dri'Ve the an'imal for'ward. This boy, not know'ing the du'ke, baw'led ou't to him: «Ho! man, come he're, and hel'p me.» The duke saw his mista'ke and deter'mined on hav'ing a jo'ke. Pretend'ing not to understand', he walked on slow'ly; the boy, still cra'ving his assist'ance, cried: «Come he're, man, hel'p me, and, I'll ⁽¹⁾ give you the half of what I get.» The du'ke

(1) Ա. ռ. հախառապրուծիւն I will (այ ուիլ)ի.

then lent a help'ing han'd, and asked him ho'w much he thou'ght he would get for this job. «Oh! I can't say; but I am su're to get so'mething; for the fo'ls at the hou'se are goo'd to all bod'ies.» As the'y approach'ed the hou'se, the du'ke dar'ted off, and enter'ed anoth'er way. He called a serv'ant and put a sov'reign into his han'd, say'ing: «Give that to the boy who brou'ght the co'w.» Then he return'ed to the av'enué, where he was soon join'ed by the boy. «Well, ho'w much did you get?» asked the du'ke. «A shill'ing,» an'swered the boy, «and he're is ha'lf of it for you.» «Did you not get mo're than a shill'ing?» «No, sai'd the other, as su're as death, that's all I got. Don't you think it's plen'ty?» «I do not,» sai'd the du'ke, «there must be some mista'ke. I know the du'ke; if you come back with

me, I think, I'll get you mo're.» The lad consent'ed. Back the'y went. The du'ke rang the bell and or'dered all the serv'ants to come. «No'w,» he sai'd to the boy, «poi'nt o'ut the man who ga've you the shill'ing.» «It was this chap there with the whi'te a'p-ron,» point'ing to the buttl'er. The delinquent confess'ed the chea't, fell on his kne'es, and stam'mered an a-pol'ogy, but the du'ke interrupt'ing him, indig'nantly or'dered him to give the boy the sov'reign and quit his ser'vice inst'antly. From that ti'me ou't he too'k the lad un'der his espe'-cial protec'tion.

XIII

There are cer'tain ha'lf drea'ming moo'ds of mi'nd, in which we na'turally ste'al awa'y from noi'se and gla're, and see'k so'me qui'et haun't⁽¹⁾ where we ma'y indul'ge o'ur rev'eries and buil'd ou'r air ca'stles undistur'bed. In such a mood I was loi'tering abo'ut the old grey clois'ters of Wes't-minister Ab'bey, enjoy'ing that lux'u-ry of wan'dering thou'ght which one is apt to dig'nify⁽²⁾ with the na'me of reflec'tion; when sud'denly an irrup'tion of mad'cap boys from Wes'tmi-nister Schoo'l, playing at foo'tball, bro'ke in upon' the monas'tic still-ness of the pla'ce, ma'king the vaul'ted pass'ages and moul'dering to'mbs e'cho⁽³⁾ with their mer'riment. I sou'ght to ta'ke re'fuge from their

(1) Հանդ. (2) ճիկնիքայ. (3) էբո.

noi'se by pen'e'trating still dee'per into the sol'itudes of the pi'le, and appli'ed to one of the ver'gers for ad-mis'sion to the li'brary. He conduc'ted me throu'gh a por'tal rich with the crum'bling sculp'ture of for'mer a'ges, which o'pened upo'n a gloo-my pas'sage lea'ding to the Chap'ter hou'se and the cham'ber in which Doo'msday Boo'k is depos'ited. Just within' the pas'sage is a sma'll doo'r on the lef't. To this the ver'ger appli'ed a key; it was doub'le loc'ked, and o'pened with some dif'ficulty, as if sel'dom u'sed. We no'w ascen'ded a dar'k narro'w stai'case, and pas'sing thro'ugh a sec'ond doo'r, en'tered the li'brary.

I fou'nd mysel'f in a lof'ty antiq'ue ha'll, the roo'f suppor'ted by mas'sive jois'ts of old En'glish o'ak. It was so'-berly li'ghted by a row of Goth'ic win'-

dows at a consid'erable hei'ght from the floor, and which appa'rently o'pened upon the roo'fs of the clois'ters. An an'cient pic'ture of so'me re-verend dig'nitary of the chur'ch in his ro'bes hung over the fi're-pla'ce. Arou'nd the ha'll and in a sma'll gal'lery were the books, arran'ged in car'ved o'aken ca'ses. The'y consi'sted prin'cipally of old polem'ical wri'ters, and were much mo're worn by ti'me than u'se. In the cen'tre of the li'brary was a sol'itary ta'ble with two or three books on it, an ink'stand withou't in'k, and a few pens parched by long disu'se. The pla'ce seemed fit'ted for qui'et stud'y and profound medita'tion. It was buried dee'p amon'g the mas'sive wa'lls of the ab'bey, and shut up from the tu'mult of the wo'rld.

XIV

As we lea've tow'n to-mor'row ea'rly, we have ta'ken the lib'erty of calling to bid you fa'rewell, and at the sa'me ti'me to thank you for all your ki'ndness du'ring o'ur sta'y he're. — And are you re'ally go'ing to le'ave us so so'on?—We can'not do othe'rwise, ow'ing to bus'iness of impo'r'tance; but we deep'ly regret the neces'sity, as, thanks to the unwea'ried atten'tions of yourself and oth'er friends, o'ur vis'it has been one unbro'ken rou'nd of pleas'ure. — But you have not yet se'en ha'lf the won'ders of o'ur metrop'olis. — Ver'y true, sir, but that will' perhaps be an induc'ement for us to run o'ver again' next ye'ar. — I hope so; for the thou'ght of see'ing you again' will', in some degree', conso'le us for your

abrupt' depar'ture.—Plea'se to give o'ur com'pliments to the ab'sent mem'bers of your fam'ily, and say how' much we regret' not see'ing them agai'n befo're we lea've.—I am su're the'y will' not be less sor'ry than yoursel'ves, that the'y hap'pened to be ou't when you cal'led.—Befo're we part, allow'me to say that I shall be most hap'py to ren'der you the sa'me ser'vices in France as you have ren'dered me he're.—Well, some of us may perhaps give you the opportu'nity in the cour'se of the present sea'son.—I am deli'ghted to hea'r you say so, and trust that you will' not disappoint' me. So, goo'd bye.—Fa're well, my dea'r friends! and I wish you a pleas'ant voy'age home.—Can you ma'ke up this prescription for me? It is writ'ten in French.—Yes, Sir, I can rea'd

French, and we have a set of French weights.—When will' it be read'y?—In ten min'utes, sir.—Then I will' wai't for it.—If this med'icine should not relie've me, I shall want to consult' a physic'ian. Will' you be so ki'nd as to give me the address' of one whom you can recommend?—You can'not do bet'ter than apply' to Dr. Franklin, on the oth'er si'de of the way. He is a ver'y cleve'r man.—Thank you, sir.

---

xv

Miss Edg'eworth, in a work on Irish bulls, remark's that the Irish, in gen'eral, speak bet'ter En'glish than is com'monly spo'ken by the na'tives of En'gland. In some coun'ties in I'reland, many of the poor labourers and cott'agers do not unders-

tand' En'glish; they spe'ak on'ly I'rish; but, among' those who do spea'k En'glish, few'er vul'garisms are heard than among' pers'ons of the sa'me ran'k in En'gland. The brogue which has crept into their pronuncia'tion is undoubt'edly a great defect', but it does not ren'der the lan'guage unintel'ligible. Where'as, in En'gland and partic'ularly in Scot'land, the na'tives of the diff'erent coun'ties have pecu'liar vul'garisms and brogues unintel'ligible to their neigh'bours.

As for the lan'guage pecu'liar to the metrop'olis, or the cock'ney di'alect, it is prover'bially ridic'ulous. The Lon'doners, who look down with contempt' upon all those who have not been born and bred with'in the sou'nd of Bow-bell talk with uncon'scious absur'dity of weal (ve'al) and winegar (vinegar), window's and

idears (win'dows and idea's) (¹); they aspira'te al'ways where they should not, and nev'er aspira'te where they should.

Than'k you, pret'ty cow, that ma'de
Pleasant milk to so'ak my bread,
Ev'ery day and ev'ery night
War'm and fresh, and sweet and white.

Do not chew the hem'lock ra'nk
Grow'ing on the wee'dy ban'k,
But the yellow cow'slip e'at,
That will ma'ke it sweet.

Where the pur'ple vi'olet grows,
Where the bubb'ling wa'ter flows:
Where the grass is fresh and fi'ne,
Pret'ty cow, go there and di'ne.

(¹) U. J. J. J. J. J.

XVI

What are your engage'ments for to-day? Can you di'ne with me?—Cer'tainly, but when and where?—I pro-pose to di'ne at Bil'lingsgate. — Bil'lingsgate! Where is that?—It is the great fish'market of Lon'don. At a ta-v'ern called the «Three Tuns» there is an ex'cellent fish din'ner, an ordi-nary, al'ways read'y at four o'clock'. —Is fish the on'ly provis'ion? — Oh! no; it is called the Fish din'ner, be-cau'se you there have whatev'er fish is in sea'son coo'ked and ser'ved up in a supe'rior sty'le ⁽¹⁾. —I shall be deli'ghted to accom'pany you. Which way do we procee'd? — Let me see! This is Char'ing cross. Shall we call a cab'riolet or ri'de by om'nibus? —

I should prefe'r the lat'ter, an out' side sea't. Is Bel'lingsgate acces'sible from hence by wa'ter? —Yes, by stea'mer, from Hun'gerford Bridge close by; but as the ti'de is flow'ing, we mi'ght be too la'te.—Is the din'ner ser'ved at four preci'sely? —Yes, the mo'-ment the clock stri'kes, the fir'st dish is pla'ced on ta'ble.—I am plea'sed to hea'r it. I have o'ften remark'ed how punc'tual you all are he're in En'gland. Se'e, the om'nibus has stopped.—But that one will not do for us. It is a «Fa'vorite», and goes to Is'lington.—He're is anoth'er co-m'ing. Will that an'swer our pur'-pose? —No, unfor'tunately, that runs to Bow, and the Eas'tern sub'urbs of Lon'don. We must look for a whi'te om'nibus.—He're is one then, close at han'd. Let us ma'ke ha'ste.—What wor'd is that pain'ted on its si'de? —

(1) ὁ γὰρ

Rich'mond. — Then that will not do, as it stops at St. ⁽¹⁾ Paul's church-yard, far short of ou'r destina'tion. Here comes anoth'er. — It is marked «Caledo'nian». — Then it goes to the north of Lon'don, so we must wait a lit'tle lon'ger. — What a trouble it is to get accomoda'tion! The num'ber of om'nibuses quite confu'ses me. — It se'ems more perplex'ing than it rea'lly is. The rou'te of ea'ch om'nibus is plain'ly marked on it. — But they are all pain'ted so differently. — That is to deno'te propri'etorship main'ly, but it also ena'bles us to select' the requi'red om'nibus with grea'ter ea'se. — I have been advi'sed be'fore get'ting in'to an om'nibus al'ways to tell the conduc'tor where I wish to be set down.

(¹) Համառոտագրութիւն Saint -Քէթր բառի :

XVII

Plat'ina is foun'd in grai'ns, in a metal'lic sta'te, in va'rious parts of Sou'th Amer'ica, more especi'ally at Santa Fé, ne'ar Carthagera; in the king'dom of New Granada etc. ⁽¹⁾. It has al'so been discov'ered in the i's-land ⁽²⁾ of St. Dominigo, and in a new min'eral brou'ght from the gold-mi'nes of Brazil. Plat'ina is the hea-vi'iest of all the met'als; is ne'arly as whi'te, but not so bril'lant, as sil'ver; and is dif'ficultly fu'sible, though by great la'bour it may be ren'dered mal-leable ⁽³⁾, so as to be wrou'ght into uten'sils li'ke oth'er met'als. It has consid'erable tenac'ity, and is so duc-til that it may be drawn into wi're less than one eig'hteen-thou'sandth

(¹) Համառոտագրութիւն etcetera երեւոյցն բառի :

(²) Ալլանտ : (³) Մալիէպրի :

part of an inch in di'iameter. Hence it may, by me'ans of po'werful ro'l-lers, be redu'ced to she'ets of al'most an'y thin'ness that may be desi'ed. It has ~~ne~~ither ta'ste nor smell, nor is it o'xydisable by the ac'tion of air or wa'ter. It is nea'ly as hard as pu're i'ron, and is suscep'tible of a fi'ne po'lish. It is a conduc'tor of hea't more slow'ly than an'y othe'r met'al. The stron'gest of the pu're min'eral a'cids has no effec't upon' this me'tal, if they be employ'ed sep'arately; ne'ither has the stron'gest fi're, un-less' it be ur'ged by a stre'am of ox'y-gen gas. This met'al may, howev'er, be mel'ted by a bur'ning lens, or dis-sol'ved ⁽¹⁾ in a solu'tion of chlo'rine or ni'tro-muriat'ic ac'id. If mix'ed with ar'senic, and then expo'sed to

(¹) Տիզոնիկում :

a grea't hea't, it fu'ses rea'dily. If a plat'ina wi're be introdu'ced into the fla'me produ'ced by the combus'tion of mix'ed hy'drogen and ox'ygen gases, it bur'ns with all the bril'liancy of i'ron wi're, and emit's spar'ks in abun'dance. Plat'ina has hit'herto been chie'fly u'sed for chem'ical ⁽¹⁾ uten'sils, such as cru'cibles, spoons, sma'll ton'gs, rods, etc; al'so for re-tor'ts to concen'trate sulphu'ric ac'id, and to ma'ke mir'rors for reflec'ting tel'esopes. Bea'ten into thin lea'ves, it has somet'imes been appl'ied to por'celain in the man'ner of lea'f gol'd. Its o'xide is u'sed for cer'tain ar'ticles of pot'tery, and in enam'el pain'ting. In the sta'te of fi'ne pow'der, or spon-gy plat'ina, which is procu'red by precip'itating it in mu'riate of ammo-

(¹) Քէմիկալ :

nia, it is employ'ed to obtain instantaneous light in lamps called Doberiner's lamps.

XVIII

Yes'terday I was ro'aming the fields in the neighbourhood of Hornsey wood and Muswell hill, pocking in the ditches, pulling down the hon'ey-suc'kle in the hedges, pee'ring into the long grass to watch the sho'rt leg'ged la'dybird, and long-legged grasshopper ⁽¹⁾; and, ev'ery no'w and then, sitting on the sti'les to rest myself, and wi'pe my spec'tacles; and whe're am I n'ow? Why, on the top of the Mon'ument, loo'king aroun'd on Lon'don's prou'd city ly'ing below.

You will say that a man, at my

ti'me of li'fe, mi'ght be well satisfi'ed to ke'ep his fee't on lev'el grou'nd, and not give way to the pit'iful ambition of get'ting abov'e the hea'd of his nei'ghbours. Well! well! say what you will, the tru'th is the tru'th, and I will not disguise it: wheth'er it be wi'se or foo'lish, ri'ght or wrong in me to have mou'nted so hi'gh, he're I am. Yes! he're is Old Humphrey on the top of the Mon'ument; the bre'ze blo'wing so freshly that he can har'dly kee'p his hat upon his hea'd.

While I pen'cil down these remarks, I am obli'ged to get to, what a sai'lor would ca'll, the «lee si'de» of the col'umn, and rest my pa'per on the i'ron rai'ling, for the blus'tering win'd pays no more respec't to an old man than it does to a young one. There! a ha'lf shee't of thick post has been blo'wn from my han'd, and is

(1) *Урашотоп'ррр*.

fly'ing and flut'tering far abov'e the highest hou'ses in the direc'tion of Leadenhall Mar'ket.

It is said that a man ought not to ascen'd a hi'gh hill, withou't coming dow'n aga'in wi'ser and bet'ter than he went up. Whet'her I shall go dow'n wi'ser than I ascen'ded, it would be har'd to say; but assu'redly it ought to be so, af'ter all the la'bour it has cost me to clam'ber up the three hundred and for'ty-fi've steps of this wi'nding stairca'se, to say noth'ing of the six pence given to the do'orkeeper and anot'her pai'd for his lit'tle boo'k. My legs ache, and my kne'es sha'ke with the exer'tion.

XIX

I must send let'ters to-da'y. Ring for the wri'ting mate'rials.—No, do not do that; let us go to a sta'tinor's and pur'chase what we requi're. — Ver'y well, be it so.—I want some let'ter-paper, sir. Do you sell it in small quan'tites?—Yes, sir. What kind would you li'ke?—I wish it to be good. What is the pri'ce of this?—Sixpence a qui're, sir. We have some bet'ter; and some at three qui'res for a shil'ling.—What do you charge for this sort? It seems ver'y smooth. — If you are go'ing to wri'te abro'ad, you will fi'nd that too thick, and will have to pay doub'le pos'tage. This will suit you bet'ter. —Yes, that is just the thing. What do you call it? —Foreign-post pa'per. You will fi'nd it of ex'cellent qual'ity, and there is

no fear of exce'eding the weight allowed for a sin'gle let'ter.—I requi're some envel'opes al'so, have you an'y? —O yes, of all sorts and si'zes. How man'y will you have?—How do you sell them, by the do'zen or by the pac'ket?—U'sually by the hun'dred, but you can take a pac'ket, which contain's twen'ty fi've.—They are not of the sa'me pa'per.—No; if they were, they would be too dear; but they are quite li'ght.—We must not have the pa'per so thin as to allow' of the writing be'ing read through the envel'ope.—Do you sell wa'fers al'so?—Yes, but you will not requi're any to these envel'opes, as they are made adhe'sive.

XXX

A gen'tle-man in Surrey had land worth two hun'dred poun'ds a year, which he cultivated himsel'f; but, nevertheless, he fell into debt, to pay off which he was obli'ged to sell one half of his prop'erty. He then let the remain'ing half to a far'mer for twen'ty-one years. Before that ti'me had expired, the far'mer, one day bring'ing his rent, asked the land'lord if he would sell his land. 'And would you buy it?' say the land'lord. 'If so plea'se you,' an'swered the far'mer. 'How comes it,' cried the gen'tle-man, 'that, after I was un'able to live upon double the quan'tity of land, while you, living on this small piece, for which you pay rent, have gained enough to pur'chase it?' 'Oh, said the far'mer, but two things ma'de the

difference. You lay in bed, or took your pleasure, and sent others about your business: I rose betimes, and saw my business myself.'

XXXI

20 August, 1885, Moosh

My most dear father,

How happy I feel myself to inform you we have finished our English reading-book, called «A key to English reading».

When, four months ago, we began to learn the English language, we were despaired on the difficulties which offered its reading; but our master assured us though English reading presents some difficulties for a foreigner, yet we could overcome them by a hard labour;

especially as we had an excellent guide in our hands.

These words of our good master encouraged us and we set to work. I am but now fully convinced, my dear father, the power of labour is matchless; for I dare say I can now read and pronounce English almost as well as a true Englishman. I shall, by my next letter, announce you the name of the book which our teacher will choose and point us out. I heartily wish it to be as useful as that we have just ended.

I think I shall be able of spending a few days with you at the next month. Pray, give my love to my most dear mother and sisters, and believe me,

Ever your dutiful and affectionate son

JOHN FLEMING

XXXII

FATHER WILLIAM

'You are old, fath'er William,' the young man cri'ed,

The few locks that are left you are gray;

You are ha'le, fath'er William, a hear'ty oldman ;

Now tell me the rea'son, I pray?'

'In the days of my youth,' fath'er William repli'ed,

'I remem'bered that youth would fly fast;

And abu'sed not my heal'th and my vig'our at first,

That I nev'er might need them at last.'

'You are old, fath'er William,' the young man cried,

And plea'sures with youth pass away;

And yet you lament' not the days that are gone —

Now tell me the rea'son, I pray?'

'In the days of my youth,' fath'er William repli'ed,

'I remem'bered that youth would not last;

I thought on the fu'ture, whatever I did,

That I nev'er might grieve for the past.'

'You are old, fath'er William,' the young man cri'ed,

'And li'fe must be has'tening away;

You are cheer'ful, and love to con'verse upon' death—

Now tell me the rea'son, I pray?'

'I am cheerful, young man,' fath'er William repli'ed;

'Let the cause thy atten'tion enga'ge:

In the days of my youth I remem'bered my God,

And He has not forgot'ten my a'ge.'

SOUTHEY

ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ

Ի դիւրութիւն և յօգուտ յառաջդիմանէր
ուսանողաց՝ աւելորդ չեմ համարիր հոս աւել-
ցընել Անգղիարէնի մէջ յաճախ գործածուած
համառօտագրութիւններ և առակներ :

ՀԱՄԱՌՕՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

Նորա՝ որոց քով (ո) գիրը կը գտնուի՝ ռամ-
կական են .

Altho	փոխ. although ի	He'd	փոխ. he had, he would ի
An't (n)	» am not	He'll	» he will
Arn't (n)	» are not	He's	» he is
By't	» by it	'gainst	» against
Can't	» cannot	Here's	» here is
Cou'd	» could	I'd	» I had
Cou'dn't	» could not	I'd	» I would
'd	» would, had	I'll	» I will
D'ye	» do you	I'm	» I am
Don't	» do not	In't	» in it
Do't (n)	» do it	I'the	» in the
E'er	» ever	I've	» I have
E'en	» even	Isn't	» is not
'em (n)	» them	It's	» it is
For't	» for it	I. e.	» id est, it is
Fro'th	» from the	Let'em (n)	» let them
Hadn't	» had not	Let's	» let us
Haven't	» have not	Mustn't	» must not

Ma'am <i>փոխ</i> , madam <i>ի</i>	Thou'dst <i>փոխ</i> , thou wouldst <i>ի</i>
Mayn't (<i>n</i>) » may not	Thou'lt » thou wilt
Mightn't (<i>n</i>) » might not	Thou'rt » thou art
Messrs » messieurs	Thou'st » thou hast
Mr. Mr. » mister	Ta'en » taken
Mrs. Mrs. » mistress	'twan't (<i>n</i>) » it was not
Ne'er » never	'twere » it were
O' » of, on	'tisnt » it is not
O'er » over	Viz » videlicet
On't » on it	Wasn't » was not
O'th » of the	We'd » we had, we would
're » are	We're » we are
'rt » art	Weren't » were not
Shan't (<i>n</i>) » shall not [had]	We've » we have
She'd » she would, she	What's » what is
She's » she is	Where's » where is
Shou'dn't » should not	Who's » who is
Th' » the	Won't » will not
That's » that is	Wou'dn't » would not
There's » there is [had]	You'd » you would
They'd » they would, they	You'd » you had
They'll » they will	You'll » you will
T'other (<i>n</i>) » the other	You're » you are
Tho' » though	You've » you have

ԱՆԳՂԻԱՐԷՆ ՅԱՃԱԽ ԳՈՐԾԱԾՈՒԱԾ ԱՌԱԿՆԵՐ

Car'rying coals to Newcas'tle.	Անտառը փայտ տանիլ, այսինքն Բն ի տանի հան՝ որ տանի ի տանի տանի :
It is a good hor'se that nev'er stum'bles .	Ամենէն լաւ ձին ալ կը զթէ, այսինքն՝ տանի տանի տանի ի տանի տանի :
Ma'ke hay whi'le the sun shi'nes.	Երկաթը տաք տաք կը ծեծուի, (տէ՛նի Բն ի տանի տանի) :
Stri'ke the i'ron whi'le it is hot.	
Des'perate disea'ses requi're des'perate rem'edies.	Ծեծ ցաւերը մեծ զեղերու կը կարօտին :
What is got o'ver the dev'il's back, is spent un'der his belly.	Անիրաւութեամբ կամ առանց աշխատութեան ստացուած բաները շուտով կը կորսուին :
Nev'er cast pearls before swi'ne.	Խոզերուն առջեւ մարգարիտ մի' նետեր, այսինքն՝ ի՛նչ տանի տանի Բն ի տանի տանի տանի տանի :
He is wor'th his weight in gold.	Իւր ծանրութեանը չափ ոսկի կ'արժէ :
If the cap fits you, wear it.	Խնոտը քիթը կը սրբէ, այսինքն Ի՛նչ տանի տանի, տանի տանի տանի տանի :
The pitch'er that goes too of'- ten to the well is bro'ken at last.	Կուճը ջրին ճանապարհին կը կոտրի, (տանի տանի տանի տանի տանի), այսինքն՝ Ի՛նչ Բն ի տանի տանի Բն ի տանի տանի տանի :
Bet'ter la'te than nev'er.	Աւելի աղէկ է ուշ ըլլալ քան թէ բնաւ չըլլալ :
A word to the wi'se is suffi- cient.	Իմացողին մէկ բառ է, չիմացո- ղին հազար խնր չընէր :
The ket'tle calls the pot black.	Մրոտը կը ծաղրէ զմրոտն, (Բն ի տանի տանի տանի տանի տանի տանի) :
There is no smoke without fi're.	Առանց կրակի ծուխ չըլլար :

You are ma'king a rod for
your own back. Բու փող ծեռքովդ կը փորես:
It is li'ke wash'ing a black'a-
moor. Խենդը խրատն ինչ ընէ, սեւը
սապոնն ինչ ընէ:
One cannot draw blood from
a stone. Դժնիկէն թուզ ջրաղուիր, — Դժ-
նի Դժնիկէն Դժնիկէն, — Դժնիկէն Դժնիկէն:
Look befor'e you leap. Նախ խորհէ եւ ապա գործէ:
Out of the fry'ing-pan into
the fire. Մէկ չարիքէն ազատիլ, ուրիշի
մը մէջ իյնալ. (Եւրոպայէն Եւրոպայէն):
Set a beg'gar on hor'se'back,
he'll ri'de to the de'vil. Չտեսէն հպարտ մարդ չըլլար:
Grasp all lose all. Մէկ մարդ չկրնար երկու ծմե-
ռուկ բռնել մէկ ծեռքով. (Եւ-
րոպայէն Եւրոպայէն Եւրոպայէն):
A friend in need is a friend
indeed. Բարեկամը պէտքի ատեն կը
ճանչցուի:
All is not gold that glit'ters. Ամէն ինչ որ կը փայլի՝ չէ ոսկի:
Man propos'es and God dis-
pos'es. Խորհուրդը մարդկան, կամք Աս-
տուծոյ:
There are more flies caught
with hon'ey than vin'egar. Մեղրով աւելի շատ ճանճ կը
բռնուի քան թէ քացախով:
Neces'sity has ne law. Հարկ լուծէ զօրէնս:
Still wat'er is deep. Հանդարտ ջուրերը խորունկ
կ'ըլլան:
Li'ke mas'ter li'ke man. Այսպիսի տիրոջ, այսպիսի ծա-
ռայ. (Դեռիւն Դեռիւն Դեռիւն):
One scab'by sheep spoils the
whole flock. Մէկ բորոտ մաքին ամբողջ հո-
տը կ'ապականէ:
Good wi'ne needs no bush. Լաւ գինին նշանակի պէտք
չունի. Լաւ բանը հուշակման
կարօտ չէ:
Expe'rience ma'kes fools wi'se. Փորձառութիւն գերազանցէ զգի-
տութիւն:
To kill two birds with one
stone. Մէկ քարով երկու թռչուն զար-
նել:
When the blin'd lead the blin'd, Երբ կոյրը կոյրին առաջնորդէ,

both fall into the ditch. Երկուքնին ի միասին փոսը
կ'իյնան:
It is too la'te to shut the
sta'ble door when the steed
is sto'len. Ի՞նչ օգուտ կ'ընէ ախոռը զո-
ցել, երբ ծիւրը փախած են
արդէն:
Of two e'vils choose the least. Երկու չարեաց փոքրագոյնը:
Nev'er buy a pig in a poke. Մի գնէք երբէք բան մը առանց
զայն տեսնելու:
A hung'ry bel'ly has no ears. Անօթի մարդը բանի մը մտիկ
չընէր:
Ma'ke yourself a lamb, and
the wolves will eat you. Որ զարնանայ լինի զայլակուր.
այսինքն՝ չեմք Դժնիկէն Դժնիկէն:
Give a dog a bad na'me and
hang it. Հաճոյքով Դժնիկէն Դժնիկէն Դժնիկէն:
Give a dog a bad na'me and
hang it. Դոնը ծեռքէ հանել ուզողը՝
շունս կատաղի է կ'ըսէ:

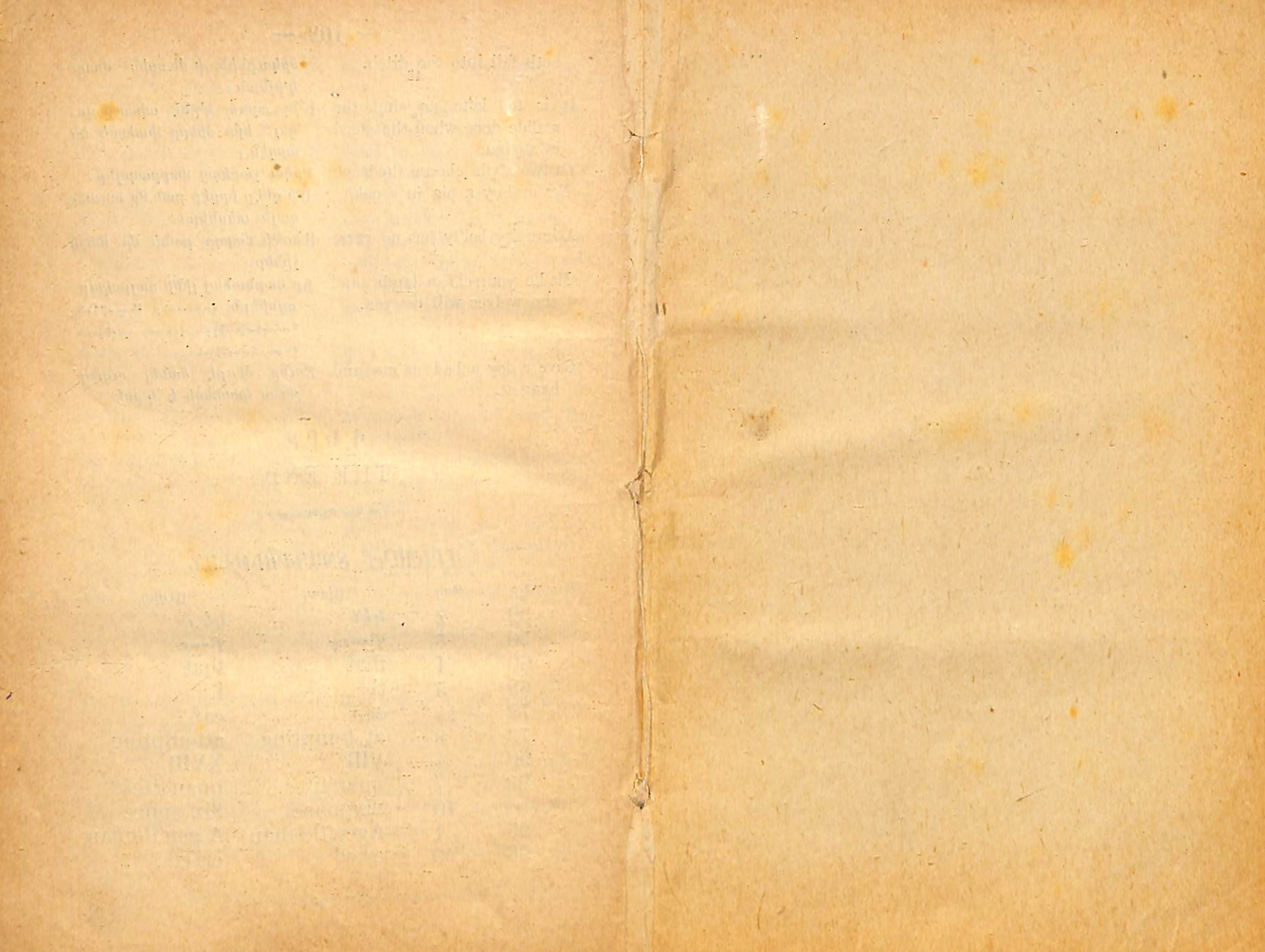
Վ Ե Ր Զ

THE END

ՎՐԻՊԱԿՔ ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Եջ	Տող	Սխալ	Ուղիղ
32	2	կէն	կէն
50	5	Գոյ	Գոյ
60	1	ihat	that
69	5	ti	it
72	14	ean	can
73	8	at tempting	attempting
90	4	VIII	XVIII
93	7	quan'tites.	quan'tites?
»	10	Sixpence	Six pence
95	1	Agen'tle man	A gen'tleman
98	9	cried	cried

ՀՐԱՏԱՐԱԿԵԼԻ ԳՈՐԾՔ

Յ. Թ. ՀԻՆԳՂԵԱՆԻ

Ա. ԲԱՅՔ ԵՒ ՆԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆԻՆԻՔ ԱՆԳՂԻԱՐԷՆ
 ԼԵԶՈՒՄ — (Ուր Անգղիարէն լեզուի ամենամեծ դժուարու-
 թիւնն պարզուած է, ցոյց տրուած ըլլալով՝ բազմաթիւ օրինակ-
 ներով՝ Անգղիարէն բայից զանազան նախադրութեանց հետ զոր-
 ծածուծիւնը) :

Բ. ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ՇԱՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
 Մէթոտ հիմնովին նոր :

Գ. ՆՈՒԷՐ Մ'ԱՌ ՌԵՍԱՆՈՂՍ ԿԸՆ ՏԷՐԳԻՇԵՆ :

Դ. ՈՃԱՐԱՆ ԳԱՂՂԻԱՐԷՆ . ԱՆԳՂԻԱՐԷՆ ԵՒ
 ՂԱՅԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒՄ :

ԳԻՆ Յ ՂՐՈՒՆԵ